

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Narodna za izdajstvo: četrtletno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.715.

Lažnive trdnjave se podirajo

V Beogradu se je zgodilo, kar smo že dalje časa predvidevali. Stepan Radić je odstavljen ali bolje rečeno *vržen* iz vlade. Zakaj? Ne zato, ker je Hrvat in načelnik Hrvatske seljačke stranke, ampak ker se je tako nespametno obnašal, da je bil nemogoč na tako visokem mestu. Neprestano sta njegova nesrečna narava in dolgi nepremišljeni jezik kvarila radićevcem položaj. Radićeva stranka se je razcepila. Vidi se, da *Radićeva slava hitro pada* in da bo tem globlje zdaj zletel, čim više je stal.

In tako je prav! Iz česa pa je rastla Radićeva stranka? *Iz laži*. Ljudstvo so nalagali, da bodo radićevci odpravili davke in vojake ter da bodo dosegli republiko. Neuki ljudje so mislili, da se v republici pretakata med in mleko. Le mal pogled po svetu nas pouči drugače, da sta namreč kraljevina in republika dobri, če so ljudje dobri in pošteni, če so pa tatovi, je slabo povsod. Naš narod, ki se šele razvija, naša država, ki ima še mnogo notranjih sovražnikov, in naša vojska potrebujejo *eno* glavo, to je vladarja, ki vse skupaj drži.

Rekel sem, da je radićevstvo nastalo iz *laži*. Vsak radićevski volilec nam lahko to potrdi, da so ga zavedle lažnive obljube. Laž pa ima kratke noge. Ko je lani Radić zlezal pod klop, je zavrget misel republike, obenem pa izjavil, da so davki in vojska potrebni. Kdor je tako lagal, ta bo še večkrat govoril neresnico. Gospodu poslancu *Ivanu Pucelju* je to postopanje ugajalo in je skočil s celo svojo stranko, bivšo SKS, v Radićevo torbo.

Tedaj je vlada RR (in v njej gg. Radić in Pucelj) začela delati nov proračun. Povišala ga je baš za vojsko in povečala je s tem tudi davčno breme. Niti poskusilo se ni pomagati kmetu. Vsi vidijo, da se je naš občni, posebno pa kmetov položaj od lani poslabšal.

Pravijo, da gre oset samo enkrat na led. Iz Hrvatske prihajajo glasovi, da se radićevstvo drobi v koščke. Osem poslancev je zopet izstopilo iz Radićevega kluba.

Kaj smo Slovenci imeli in kaj je posebej slovenski kmet imel od tega, da ga je g. Pucelj tiščal v Radićevo torbo? Mislim, da bi na to vprašanje mogel težko odgovoriti sam g. Pucelj. *Radićevski ministri so Slovenijo grdo zanemarjali*. Tako je posledica Puceljevega skoka samo, da nam vsem skupaj v Beogradu še manj zaupajo. Glede davkov in večjih bremen po novem proračunu pa kme-

tom očitajo, češ, saj jih je prinesla «seljaška» vlada!

Hvala Bogu, radićevščina se v Sloveniji ni mogla razrasti. Ker se je radićevcem pridružila še SKS, bo zaradi tega samomorilnega koraka pomandrana kot radićevščina.

Tudi SKS je živela od laži, «da dr. Žerjav in demokrati niso za kmeta, da bo Radić vse odrešil, in da mora kmet biti politično in zaradi tega v vsem drugem organiziran posebej, oddeljen od svojega sosedu obrtnika, od trpina delavca in skregan z inteligenco.» To so same bajke, ki so napravile mnogo škode in prinesle klerikalcem dosti veselja.

Danes se stanovi organizirajo vsak zase *strokovno*, politično pa moramo vsi skupaj, da branimo interese vsega svojega naroda in svojega kraja. Torej politično vsi stanovi pod eno zastavo, a strokovno ter gospodarsko vsak po svoje, pri kulturnem delu, na delu za narodno zdravje, za pravost in pri dostojni zabavi pa zopet vsi bratski skupaj. Ta gesla SDS so zmogovita, v Sloveniji pa so potrebna še bolj, da skupno uničimo klerikalno kugo.

Polom politike Stepana Radića in poslanca Pucelja Propadle Puceljeve obljube — Brezplodnost radićevske politike — Frevarani slovenski kmetje se zbirajo v SDS

S Stepanom Radićem so bili svoječasno dolgo v najtesnejši zvezi slovenski klerikalci, ki so obetali slovenskemu kmetu od te zveze največje koristi. Vse, kar si je kdo zaželel, so obljubovali klerikalci takrat. Kmetje so volili klerikalno stranko, ker so verjeli njenim obljubam, izpolnilo pa se ni nič. *Obljube so ostale obljube*.

Ko se je zveza med klerikalci in radićevci razbila, ker se je Stepan Radić spokoril za svoje protidržavne grehe v zaporu ter priznal vidovdansko ustavo in sklenil nato sporazum z radikali, je pričel poslušati svojo srečo z Radićem tudi naš gospod Pucelj. Misli je, da bo odpadlo zanj kaj drobtin, če bo stregel Radiću, ko bo ta sedel za vladno mizo. Zapustil je srbske zornjoradnike, s katerimi je še nedavno prej sklepal na Bledu najožje pobratimstvo in zabavljaj čez Stepana Radića, ter pričel govoriti, koliko koristi morejo pričakovati slovenski kmetje od sodelovanja s Stepanom Radićem. Radić in Pucelj sta samo govorila in govorila o *potrebi kmetijske politike, te politike pa ni bilo nikjer videti, ker sta samo govorila, ničesar pa ne delala*. Vsa njuna kmetijska politika je obstojala v tem, da so se davki čimdalje ostreje izterjevali. Državni izdatki so naraščali. Državni proračun je radićevsko-radikalna vlada povišala za 3500 milijonov dinarjev.

Narod danes že sam čita in misli. On vidi laž. Zato pa že opažamo, in je prav, da radićevstvo in njega podpetniki (bivša SKS) že izginevajo iz našega slovenskega političnega življenja.

Vsi pošteni možje, ki so v dobri veri in volji šli zraven, bodo našli pot v tabor naše Samostojne demokratske stranke. Odkar je ona leta 1922, tudi v Sloveniji počistila svoje vrste in se iznebila mnogih jalovih magnatov, je pognala krepke korenine v vseh delih Slovenije na kmetih. In čisto naravno je: čim več je kmetov v njej organiziranih, bolj se težišče strankinega delovanja obrača na deželo v korist onim, ki nam dajejo zaupanje. Ne more nobena stranka uspehov doseči za one, ki ji niso zaupali.

V Vojvodini, na Hrvatskem, v Dalmaciji, Bosni so naši pristaši izključno kmetje. Pa tudi v Sloveniji imajo kmetje v naši organizaciji že večino. Jaz si želim čim več dela in organizirane pomoči za kmeta. Potrebno pa je, da si bratski podamo roke, kajti le vzajemno delo vodstva in kmeta rodi sad.

Narodni poslanec dr. Gregor Žerjav.

Celo leto so bili radićevci in radikali skupaj v vladi, celo leto bi lahko v Narodni skupščini ustvarjali koristne zakone za našega kmeta, ki so mu toliko obljubovali, celo leto pa niso ničesar drugega delali, kakor hvallili svoj sporazum. Ta sporazum je pač prinesel koristi radićevskim in radikalnim vladateljem, ker so vlekli lepe ministrske plače, ni pa prinesel *nobene koristi kmetickemu ljudstvu*, ki še danes zamaž čaka na izenačenje davkov, na smotreno pospeševanje živinoreje in poljedelstva, na ureditev cest, na zboljšanje planin, osušitev močvirnatih zemlje, na zavarovanje zoper neugode pri živini, na zavarovanje zoper vremenske neugode, na ureditev rek in hudournikov, na ureditev uvoza kmetijskih potrebščin ter izvoza kmetijskih pridelkov, na dobro organizirano prodajo kmetijskih pridelkov itd.

O vseh teh stvareh, ki so življenjska vprašanja tako slovenskega kakor hrvatskega in srbskega kmeta, *radićevska gospoda ni govorila niti v vladi, niti v Narodni skupščini in celo na shodih ne*. Danes smo tam, kjer smo bili pred enim letom, in še na slabšem smo, ker so se pomnožila davčna bremena za ogromne vsote.

Kmetijska politika se ne vodi s praznimi besedami, ampak z *delom*. Prava kmetijska politika ustvarja za kmeta *dobre zakone*.

prava kmetijska politika vodi državno gospodarstvo tako, da se zvišujejo neprestano davčna bremena.

Pucljeve obljube, da se bosta pričela cediti po Sloveniji mleko in med zato, ker je zlezal v Radićevo torbo, so ostale neizpolnjene. *O pravi kmetijski politiki, ki bi morala skrbeti predvsem za gospodarsko okrepitev našega ljudstva, ni ne duha ne sluha.* Zavezniki, ki so vse leto govorili o sporazumu in o skupnem delu, si danes očitajo drug drugemu korupcijo.

Pokazalo se je, da so bile vse besede radičevcev, ki so nam jih vse leto neprestano ponavljali Puclj in njegovi ljubljanski zeleni generali o koristnosti sodelovanja z Radićem, o kmetijski politiki Radićeve stranke, o veliki koristi sporazuma radičevcev z radikali, *samo laž in navadno varanje slovenskega kmetijskega ljudstva.* Pokazalo se je, da smo imeli mi prav, ko smo vse leto trdili, da zveza poslanca Puclja z Radićem ne more roditi nobenega uspeha za slovensko kmetijsko ljudstvo, ker ni bil sporazum med Radićem in radikali osnovan zaradi tega, da bi se pomagalo kmetu, ampak zato, da bi *zahrbno prevarali drug drugega.*

Klerikalce je od zveze z Radićem bolela glava, *danes boli tudi Puclja,* in sicer tem bolj, ker bi lahko že na klerikalnem zgledu spoznal, da *Radićevo demagoštvo ne vodi k nobenemu pametnemu cilju.*

Jasno pa se je pokazalo, da je *prava kmetijska politika samo v resnem delu na gospodarskem polju,* ki ga je zagovarjala in vedno tudi dosledno izvajala in zahtevala SDS. Pokazalo se je, da so imeli samostojni demokrati prav, ko so svarili klerikalce kakor tudi Puclja pred sodelovanjem z Radićem, in da je bila edino politika SDS prava, ker je bila *proti vsakemu mešetarjenju za koristi kmetijskega ljudstva,* proti vsakim političnim kravjim kupčijam, temveč je vedno zahtevala *enakopravnost vseh državljanov v pravicah in dolžnostih.*

Zato pa se danes zavedni kmetje tudi zbirajo pod zastavo SDS in ko bo večina kmet-

skega ljudstva zbrana v vrstah te edine prave ljudske, demokratične stranke, ki ne pozna nobenega demagoštva, nobenega varanja, ki

ima na svojem praporu zapisano, da je smo v enakopravnosti in v resnem delu rešitev, bo zmagala prava kmetijska politika!

Politični pregled

Uspelo nam je v zadnji «Domovini» sporočiti našim čitateljem, kako so radikali vrgli Stepana Radića s Pucljem vred iz vlade in obenem sestavili novo vlado z dr. Nikićem in dr. Šuperino, ki sta se od Radića odtrgala. Radić je silovito poparjen zapustil Beograd, a tudi nova vlada se je prepustila negotovosti, ker se ni moglo v naprej vedeti, koliko poslancev bosta dr. Nikić in dr. Šuperina pognila od Radića za seboj. Izjavilo se je zanj le osem radičevcev, a to je še daleko

premalo za vladno večino v Narodni skupščini

in bo torej treba še počakati nadaljnjih razčiščenj. Danes imajo Radićevi poslanci v Zagrebu sejo in bodo na njej sklepali, ali naj sledijo dr. Nikiću in dr. Šuperini ter podprejo vlado, ali pa gredo v opozicijo. Od današnjega sklepa radičevcev je torej odvisen nadaljnji položaj vlade, kajti če se zanjo izjavi dovoljno število radičevcev, bo lahko živela nadalje, ako pa jih ne dobi dovolj, bo morala pasti. In poleg tega je še vprašanje, kako bo potekla

seja širšega glavnega odbora radikalne stranke,

ki bo v nedeljo in se bo na njej razpravljalo o strankarskih ter korupcijskih zadevah, ki tiščijo radikalno stranko. Prav lahko se zgodi, da tudi v radikalni stranki pride do razkola.

Iz vsega je videti, da so dogodki na višini in je le težko napovedati njihov razplet. Toda eno je gotovo: Stepan Radić ne pride več v nobeno vlado in do 5. maja, ko se zopet sestane Narodna skupščina, mora pasti odločitev:

ali bo vlada delala dalje — ali pa pojdemo v volitve.

Radićevci še niso preživljali tako hudih dni kakor zdaj. Ko so frčali iz vlade, se je

Radić hrustil, da bo že razkrinkal radikalno korupcijo. Toda radikali so znali štango prav zasukati in zdaj iznašajo na svetlo

strahovite obtožbe, da so tudi radičevci uganjali korupcijo,

počenjali zlorabe. Donedavni zavezniki, ki so prej imeli polna usta «sporazuma» in «selaške politike», se torej zdaj medsebojno razkrinkujejo, da se krvavo zgraža vsa javnost. Edino g. Puclj še nadalje ostane zvest «sporazumu» in Stepanu Radiću. Nikakor pa Puclju ne dolgujejo več zvestobe njegovi volilci, bivši «samostojneži», ker oni niso volili Radića in njegovih blebetavosti, marveč jih je g. Puclj prepeljal v radičevstvo pod pretvezo, da bodo deležni vladnih «drobtin». Ker pa se vse te obljube niso izpolnile, marveč so prišla le še nova bremena, nimajo zdaj Pucljevi volilci nobenega vzroka več, da bi še nadalje bili zamotani v radičevstvo, ki pričinja naglo in sramotno propadati.

Sicer pa se tudi na Slovenskem jasni, kakor v vseh drugih pokrajinah. Razsodni kmetje po tolikih razočaranjih uvidevajo, da je zanje

najbolj koristna in dosledna politika Samostojne demokratske stranke,

ki neprestano pridobiva nove pristaše. V nedeljo je voditelj Svetozar Pribićević zopet imel velik shod, in sicer v Novem Sadu, kjer ga je poslušalo daleko nad 5000 ljudi. In Pribićević je tu v svojem govoru odločno razkrinkal gnilobo bivše zveze med radikali in radičevci ter se odločno izjavil za to, da se prevedejo nove volitve. Današnja kriza lahko reši samo narod s svojimi glasovi! To so možate besede in se jih upa izreči samo tak samozavesten voditelj stranke kakor je Svetozar Pribićević, čigar armada zavednih in

Anton Stražar:

Od vojaka do graščaka

(Po ljudskem pripovedovanju.)

(Dalje.)

II.

Tisto zimo so se ljudje pogovarjali samo o Rihtarjevem Tomažku, ki je izginil neznano kam, in pa o kočarjevi Marjanici, ki jo je zlodej odnesel v gosto trnje.

Dolgočasen, pust jesenski dan je bil. Gosta megla je ležala. Drevje in tudi tla, vse je bilo ivnato kakor da je padel prvi sneg. Rihtar je sedel prav slabe volje v Pavličevi gostilni in je kar iz majolike pil vino.

V gostilno je prišel Balantov Jurca, ki je bil svoje čase tudi vojak, na stare dni pa je kot invalid z leseno ного hodil iz kraja v kraj in je pomalem tudi zdravil ljudi in živino.

«Ti, Jurca, ki obležeš vse kraje, ali veš, kam je izginil moj fant? Ako kaj veš, moraš govoriti — drugače, kar me Bog varuj, te stresem kakor pes mačkol!»

«Kaj čujem od tebe, da ti je fant pobegnil?! Torej je vendar-le res?»

«No torej, ti pa le nekaj veš — govoril Drugače — — —»

Jurca je Rihtarju povedal le-to, kar je zares sam vedel:

«Bil sem pred par dnevi v Ljubljani in tam sem videl Tomažka v družbi Lukeževi.

Več pa ne vem, tudi če bi mi šlo za življenje!»

Rihtar se popraska za ušesi in čez čas spregovori:

«He, Jurca, sedaj se mi je pa posvetilo v glavi! Z Lukežem sta torej bila skupaj! Takoj jutri grem v Ljubljano; kogar dobim, bodisi Lukeža ali sina, vsakega bom prav pošteno zlasal. To rečem, da ga bom!»

«Kaj te vprašam, Francelj: Pa ne, da bi se bil fant zapisal v žolnirski stan? No, potem ga pa ne boš ti mogel več lasati...»

Na jezo in žalost je Rihtar spil še eno majolko vina, preden se je odpravil proti domu. In trdno je sklenil, da takoj drugo jutro s konjem pojezdi v Ljubljano, iskat sina. Ne bi se bila dobro spogledala z Lukežem, če bi se bila ta večer sešla.

Precej vinjeni možak je kar na glas godrnjal: «Vraga, sedaj pa vem, zakaj je moj fant vedno tičal pri tem potepuhu Lukežu. Ravno Lukež ga je vsega zmešal, ko mu je govoril o vseh deželah. Kaj sem jaz vedel, kaj je rojilo po glavi mojemu fantu! Ko bi bil vedel, bi bil tega potepuha s palico nagnal od hiše, ne pa mu dajal še jesti.»

*

Prav mrzlo je bilo tisto jutro, ko je Rihtar jezdil v Ljubljano. Vsepovsod je po mestu poizvedoval za sinom, pa brez uspeha.

Zelo potr se je vračal popoldne v predmestno gostilno k «Vitezju», kjer je imel konja v hlevu. Pri drugi mizi so sedeli trije vojaki. Rihtar je poslušal pazljivo,

kaj se bodo pogovarjali. Ko je pil že vino, je še-le eden izmed njih povzel besedo, ki je bila za Rihtarja velike važnosti:

«Gašper, torej včeraj so odšli tisti fantje, ki so se vpisali v žolnirski stan? Sedaj pozimi bodo vežbali na Hrvatskem, spomladi pa bodo že godni za vojno. Kakor sem slišal, se bomo kmalu začeli znova lasati in tepsti za cesarico Marijo Terezijo.»

Rihtar stopi k vojakom ter jih povprašuje po svojem sinu. Doznan je, da sta pred petimi dnevi prišla k žolnirskemu poveljniku priletan možak in pa čisto mlad fant. Mlajšega je privedel starejši, da se je vpisal k žolnirjem.

Rihtar je sedaj vedel zadosti! Prav krepko po vozarsko je parkrat zarobantil nad Lukežem, poklical je še eno mero vina — in na oči so mu prišle solze...

Že dolgo časa se ni vračal Rihtar tako žalosten in potr domov kakor ta večer. Bil je tako zamišljen, ko je počasi jezdil skozi samotno Dobravo od Črnuč, da niti slutil ni, da ga ob cesti čakajo in oprezujejo trije oboroženi možakarji — strahoviti rokovnjači.

Kakor bi jih zemlja vrgla iz sebe, so obkolili Rihtarja.

Ježdec je takoj spoznal svoj položaj. Za dolgimi škornji je imel zataknen kratek bičevnik, okovan na koncu z železom. Nagne se po konju naprej in z vso močjo tebebi tistega, ki je skušal zgrabiti konja za uzdo. Tolovaj pade brez besede na tla. Eden izmed ostalih dveh ustrelji za dirjačim Rihtarjem. A ga ni zadel. Še nikdar

zvestih pristašev se množi od do dne. Tudi v Sloveniji!

V zunanji politiki stoji še vedno v ospredju zanimanja

Mussolinijeva pot v Tripolis.

kjer si hoče Italija učvrstiti kolonijalno posest. Iz ljubosumnosti se med Italijo in Francijo razvija ostra politična borba, ki bo imela še hude posledice za bodoče prijateljstvo med obema državama.

V Maroku, kjer je dolgo divjala vojna med Španci in Francozi na eni, ter tamošnjimi domačimi Rifkabili pod poveljstvom Abd' el Krima, se zdaj vršijo

mirovna pogajanja.

katerih izid pa je radi obojestranskih kočljivih pogojev še docela negotov.

Evropska javnost se je zadnje čase zopet začela živahneje zanimati za

razmere na Madžarskem.

kjer v budimpeštanskem parlamentu prihajajo na dan zanimiva odkritja o falotarijah s ponarejanjem tujega denarja. Posebno ostro obtožuje poslanec Palavicini madžarskega notranjega ministra Rakovskega in predsednika vlada Bethlena, ki imata dovolj truda, da se opereta pred javnostjo.

DOPISI

GORNJI LOGATEC. Z nedeljskim predavanjem g. prof. Dolžana je naš Sokol zaključil zimski program svojega prosvetnega dela. G. prof. Dolžan si je pridobil kot predavatelj odlične glas po deželi. Izbira si tudi vedno zanimivo snov. To pot o pračloveku. Ni čudno torej, da je bil obisk tako zadovoljiv kakor že dolgo ne. Vsi smo poslušali kot pribiti in sledili predavatelju z največjo napetostjo daleč, daleč nazaj v dobo, ko so bili ljudje le še malo podobni današnjim gospodarjem sveta. Znanost je porušila že marsikatero lepo bajko. — Občni zbor Jugoslovenske Maticice je zaradi slabe udeležbe moral biti preložen na prihodnjo nedeljo (25. t. m.) ob 3. popoldne. Vršil se bo ob vsakem številu udeleženi-

cev, in sicer v ljudski šoli. Malo prehitro smo pozabili na dobrote okupacije in na svoje manj srečne brate. Zamujeno treba dohiteti! — V nedeljo dne 25. t. m. gostuje na našem sokolskem odru Jugoslovensko napredno akademsko društvo «Jadran» iz Ljubljane s komedijo «Pegica mojega srca». Mladi prosvetni delavci zaslužijo naše podpore in priznanja.

DOBRUNJE PRI LJUBLJANI. Bivši vojaki iz svetovne vojne v Dobrunjah pri Ljubljani vabijo k odkritju spomenika padlim vojakom. Slovesnost se bo vršila v nedeljo 25. t. m. pri cerkvi sv. Urha v Dobrunjah. Ob 10. bo sv. maša, ki jo bo daroval bivši vojni kurat g. Bonač. Po sv. maši na prostem razni govori. Zbirališče pred spomenikom. Sodeloval bo tudi moški zbor. Pridite vsi na slovesnost!

JEŽICA. V sokolski dvorani so v nedeljo 11. t. m. igralci dramskega odseka Sokola na Ježici podali tridejansko igro «Moč uniforme», ki je v splošno zadovoljnost prav dobro izpadla. Igralci in igralki so svoje vloge prav častno rešili. Krojač in njegov vajenec sta svoje zadrege izbornu premagala in čeprav je bila žena Agata huda stvar, so jo nazadnje s pomočjo občinskega odbora in policaja le ugnali v kozji rog. Občinstvo je dvorano napolnilo in z burnim ploskanjem izražalo svojo zadovoljnost.

JEŽICA. Zadnji požar v Savljah pri Matjaku bi lahko imel usodne posledice, ako bi bilo vetrovno vreme. Brizgalna z Ježice je začetkoma odpovedala in šele po preteku četrte ure je začela delovati. Ako bi gorela hiša ali hlev, bi bilo to vzrok, da bi se ne dalo ničesar rešiti, ker tudi hidrant ni deloval takoj, ker ni bilo cevi pri rokah. Za vasi Savlje in Kleče bi bilo potrebno, da bi si omislili potrebne cevi, katere naj bi bile spravljene v Savljah. Prostor za nje bi gotovo dala strojna zadruga. Tudi električni vod bi se moral dati prekiniti na gotovih mestih, da bi v primeru pregorenja drogov ne bili gasilci v nevarnosti pred električnim tokom. Te vrste naj bi bile povod za razmišljanje odprave teh nedostatkov.

ZASIP PRI BLEDU. Slovensko prosvetno društvo v Zasipu bo priredilo v soboto 24. t. m. ob pol osmih zvečer poučno kmetijsko predava-

nje. Predava sreski ekonom Šuštič iz Radovljice o gliivičnih boleznih na krompirju in njihovem zatiranju, o uamni svinjereji in o vzreji plemenških telet. K temu kristnemu predavanju se vabijo člani in nečlani društva iz Zasipa in okolice, da se ga udeležijo v čim večjem številu.

RIBNO PRI BLEDU. Dopisniku «Domoljuba» povemo, da ni res, da so vrgli gasilec učitelja, ker je demokrat, temveč je g. učitelj sam odstopil. Obrekovalnemu dopisniku moramo tudi pojasniti, da je g. Ivan Ulčar domačin ter zelo priljubljen. On vodi pevce iz Zasipa, kar je v korist vsem, največ pa Gasilnemu domu, ki mu je potrebna velika denarna pomoč. Pevce je vsak dobro došel, ki nas podpira.

GOJZD PRI KAMNIKU. Čas je, da se tudi mi oglasimo v «Domovini», ki je naš najboljši časopis in ga vsi radi prebiramo. Opisati hočemo malo naše cerkvene pevce. Imamo mešani zbor, ki prav dobro zapoje, kadar ni poleg štirih dobrih tudi štirih slabih pevk. Prosim duhovščino, da spravi iz zbora one, ki samo kvarijo petje. Saj je gotovo tudi v božjo čast, če je petje res lepo.

HOTIČ PRI LITVI. Prosim Vas, gospod urednik, da tudi nam daste majhen kotic v priljubljeni «Domovini». Pri nas domače politične prilike niso preveč napete. «Domovina» prihaja k nam v velikem številu. Čast našemu g. župniku, ki se drži svojega duhovniškega poklica in se ne meša v politiko. Zaradi tega njegove pridige obiskujejo v obilnem številu. Tako naj bi delali tudi duhovniki sosednih far, pa bi bil povsod pri nas lep mir. Letos bomo pri nas pokrili zvonik, povečali pokopališče ter zidali novo mrtvašnico. Seveda se pa tudi pri nas najdejo kakšni klerikali, ki se obregujejo v naprednjake. Tako je neki možak trdil, da «Domovina» laže in da mu zato ne ugaja. Laži mi v «Domovini» še nismo zasledili, zaradi česar jo tudi radi beremo.

ŠKOCIJAN PRI MOKRONOGU. Uboga «Domovina», tudi pri nas te preganjajo. Glavni tvoji sovražniki pa so naši duhovniki. Ze več nedelj je strašno grmelo raz prižnice. Naša duhovščina trdi, da si se ti norčevala iz sv. Trojice in Matere božje ter da si grdo pisala o sv. Frančišku. Mi, ki vedno čitamo «Domovino», nismo našli v njej nikdar ničesar protiverskega.

v življenju ni Rihtar tako divje dirjal kakor ta večer. Ko je jezdil že proti Dobu, ki je od Dobreve dobri dve uri pešhoje, je začel bolj počasi jezditi, toda bil je zelo oprezen in se je skrbno oziral na obe strani ceste, dokler se ni ustavil pred domačim hlevom.

Komaj par streljajev od Pavličeve gostilne ali «cesarske pošte» stoji ob cesti lesena kočja, tedaj last Pavličev. Tistih dob je v tej leseni hiši stanoval šepavi Florijanek, ki je opravljal pri Pavličevih službo hlapca-izpregača, ki je voznikom izpregal in napregal konje.

Florijanek je bil vdovec, imel pa je dve prav zali hčerki: Marjanico in Katico. Čeprav sta bili dekletki najlepši v kraju, sta imeli okrog in okrog polno sovražnikov. Druga dekleta so ju sovražile radi njihju lepote, poročene žene pa radi tega, ker se je marsikateri zakonski možiček spozabil in je prelomil zakonsko zvestobo ravno pri teh dveh zalih deklicah.

Dekletoma pač ni šlo dosti v brigo, če ju je sovražil ves ženski svet; zmagovalno sta se smejali vsem zavidljivkam, pa sami med seboj govorili dostikraf:

«Marjanica, ne veš, kako mene to veseli, ko naju tako zavidajo te kmečke neumne bunke. O, jaz vem, da bi naju najrajši utopile v žlici vode, če bi le mogle.»

«Prav imaš, Katrica, jezi jih, jezi. Posebno še to, ker sva jima že vse fante zmešale. Sovražijo naju tudi zato, ker sva najboljše oblečeni in ker se midve lepo spre-

hajave, one pa morajo delati. Prav jim je, nevoščljivkam!»

V resnici sta se ti dve razposajeni, a krasni deklici ravnali po tem. Kadar so imeli ljudje največ dela, sta se ti dve lepo sprehajali po cesti ali pa sedeli na klopici pred kočjo.

Šepavi Florijanek se pa tudi ni dosti brigal za svoji hčeri. Mislil si ji: tako so dedci in fantje tako neumni, da norijo za puncama, naj le! To pa vem, dobro, da gre mojima hčerama bolje kakor vsaki drugi — pa še jaz dobim marsikatero merico vina ali tudi kake denarje od teh norcev. Posebno brdski valpet; tisti Nemec Rodger, je ves zateleban v mojo Marjanico. Kaj vse je že ta dekletu skupaj znosil! Pa tudi mene je že večkrat napojil, da nisem razločil dneva od noči, ali petka od nedelje...

No, bilo je poznega zimskega večera, pa je začel nekdo trkati na malo okence, kjer sta spali dekletki. Klical je Marjanico. Dekle se je, kakor običajno, oglasilo. Nočni vasovalec jo prosi, naj mu pride odpirat, da malo povasuje pri nji. Marjanica je bila trdno prepričana, da je ta obiskovalec brdski graščinski valpet Rodger in šla mu je torej odpirat kar v nočni opravi.

Sestra Katrica ni slišala drugega kakor obupen klic sestrin, nato pa je postalo vse tiho... Preplašena se je Katrica tresla v postelji in trepetala od groze... Čakala je in čakala, kdaj se vrne Marjanica; ure so potekale, a sestre ni bilo! Grozotna je bila ta zimska noč...

Prav zgodaj v jutru je že hitela Katrica k očetu in mu v hlevu pripovedovala čuden dogodek.

Pavličevi hlapci so se podali na vse strani iskat Marjanico. Šele proti poldnevju sta jo našla dva vso premrzlo, raztrgano in nezavestno v gostem trnjevem grmovju ravno v hribu nad kočjo v tako imenovanih Čencih.

Uboga Marjanica je bila strašna na pogled. Prej tako veselo in lahkoživo dekle je bilo zdaj podobno bolj smrti kakor človeku. Mnogotere zvedave ženske so jo izpraševale, kaj se ji je prigodilo v strašni noči. Do smrti prestrašeno dekle pa dva dni ni moglo izpregovoriti niti besede.

Marjanica je mislila, da jo je prišel klicat oskrbnik Rodger; saj po glasu mu je bil čisto podoben. Ko pa je prišla venkaj, jo je neznani vasovalec pograbil in v njeno veliko grozo sta se vzdignila kar v zrak. In začelo se je strašno popotovanje... Šele čez čas se je do smrti prestrašeno dekle ozrlo v svojega groznega spremljevalca. Imela je kaj videti! Ob svitu meseca je uzrla, da to ni bil človek — ampak sam zlodej! Glava njegova je bila podobna kozlovski z rogovi, samo, da je bila še grša in ostudnejša. Iz ust mu je švigal plamen, iz oči bliski. Na rokah, s katerimi jo je trdno oklepal, pa je dobro občutila kremplje, ki jih je sem in tja nalahko vbadal v njeno telo...

To divje potovanje je trajalo že precej časa, preden je Marjanica čula prve be-

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM. Neko dekle, ki je vpisano v Marijini družbi, si je izposojevalo «Domovino», katero je prav rado čitalo. Sama je izjavljala, da ni našla v njej nikdar ničesar brezverskega. Toda, ko je nastal krik in vik proti našemu priljubljenemu listu, se je tudi to dekle ustrašilo in si ne upa več čitati «Domovine». Tako pri nas strahujejo ljudi proti njihovemu lastnemu prepričanju.

OREHOVICA PRI ST. JERNEJU. Dajte tudi nam malo prostora v vašem listu. Čitali smo zgodbi o žegnu v «Domovini», zato povemo tudi mi eno, ki se je resnično dogodila. Prigodilo se je neki ženi, katere mož ima naročeno «Domovino», da ji g. kaplan ni hotel blagosloviti velikonočnih jedil. Ali je Kristus učil, da se morajo sovražiti tudi politični nasprotniki?

SV. DUH NAD KRŠKEM. G. urednik, naj Vam malo opišemo cesto, ki vodi iz Krškega do Svetega Duha. Včasih je bila ta cesta zelo dobra in izvrstno oskrbovana. Sedaj pa izgleda kakor kup nesreče. Zato bi bilo želeli, da bi se gg. cestni odborniki malo bolj pobrigali za nas, da se nam ne bodo pobili konji.

RAKA. Pri nas se je te dni vršil dobro obiskan občni zbor krajevne organizacije SDS, na katerem je poročal g. dr. Stane Rape o političnem položaju in o nalogah SDS v bližnji bodočnosti. Za izvajanja je žel dolgotrajna odobravanja. Po referatu je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Alojzij Šribar, posestnik v Ardu; podpredsednik Ivan Varšek, posestnik in gostilničar na Raki; tajnik Josip Fatur; odborniki: Alojzij Hostar, posestnik v Zabukovju, Jakob Bizjak, posestnik in Dobrovi, in Vinčo Levičar, posestnik v Selih.

URŠNA SELA. Odkar se je pri nas ustanovil tamburaški zbor, je nekaj klerikalnih kričavev kar zdivjalo. Na velikonočni ponedeljek smo imeli izlet na Gornje Sušice in nas je gospa G. povabila v svojo hišo. Ob 9. zvečer pa je začelo nenadoma leteti kamenje v sobo, kar nam je neka oseba obljubljala že od 26. marca naprej. Zadevo ima sedaj sodišče v rokah. — Na škofov pastirski list smo dobili še tri nove naročnike za «Domovino» in upamo, da jih bomo v kratkem še več. — Cerkevni ključar na Sušicah je dobil od svojega

župnika pismo, v katerem se prepoveduje voditelju tamburaškega zbora petje v cerkvi, dasi je dotičnik že dolgo let cerkveni pevec. G. župnik, ali je tudi Kristus zapovedal, da tamburaši ne smejo na kor in da ne sme v cerkvi peti, kdor se ne strinja z Vašimi političnimi nazori?

ČRNOMELJ. Zadnjič smo poročali, da je cestni odbor razpuščen, ker je moralo slednjič priti do tega. Prepričani smo, da bodo sedaj Belokranjci tudi sami malo pomagali z delom na cestah, da jih spravimo zopet v tisto stanje, kakor so bile pred vojno. Muči nas pa radovednost; kaj sta delala v terek pri gradbeni direkciji v Ljubljani gg. Doltar in Skubic? Ali sta šla morebiti dregati zaradi odobritve cestnih računov za nazaj?

BUČKA. Na občnem zboru krajevne organizacije SDS je bil po referatu g. dr. Rapeta izvoljen naslednji odbor: predsednik Ivan Marjetič, podpredsednik Lovrenc Černe, tajnik Jožef Kranjc, blagajnik Jožef Znidaršič; odborniki: Gregor Gorenc, Anton Kosec, Alojzij Kralj in Alojzij Stojš. Izražena je bila zaupnica narodnim poslancema dr. Žerjavu in Svetozarju Pribečeviću.

FARA OB KOLPI. Preminul je tukaj župnik g. Alojzij Češar ek. Star je bil 61 let. Blag mu spomin!

STARI TRG OB KOLPI. V našem trgu imamo več deklet, ki so naročena na «Domovino», pa tudi nekaj deklet, ki imajo «Domoljuba». Ker napredni fantje spoštujemo pogum naprednih deklet, jim kličemo: «Živele, Domovinarice!» — Fant od fare.

ADLEŠIČI V BELI KRAJINI. Pri nas so čudne razmere v šoli. Ker je katehet uganjal politiko v šoli, so mu prepovedali pouk. Gosp. nadučitelj se drži danih mu predpisov, in to ni nekaterim prav, zato zvratajo vso krivdo na njega, da on brani pouk verouka v šoli, kar je velika laž. Možje so hodili že okoli glavarstva in so tam zvedeli, da višje oblastvo prepoveduje gospodu katehetu pouk. Župnik g. Šašelj je bil pri nas čez 30 let, pa smo ga imeli vsi radi, ker je bil mož na mestu, čeprav je za volitve tudi agitiral. V cerkvi pa se je izogibal politike.

SV. ROK OB SOTLI. Pri nas so se začeli ljudje zelo zanimati za priljubljeno «Domovino». Ne-

kateri klerikalci se na g. I. M. zelo hudujejo, ker širi demokratsko misel in demokratsko časopisje. «Domovine» je pri nas vedno več, a «Domoljuba» že dobivajo v takšnem številu, da ga lahko spraviš v majhen žep. — Pri procesiji ob velikonočnem vstajenju se je g. župnik jezil na godbo. Povemo Vam, da je pri Sv. Roku pri procesijah igrala godba prej, ko še Vi niste bili pri nas, in bo še tudi pozneje, ko Vas ne bo več.

RAČNA. Menda je ni vasi v Sloveniji, iz katere bi se tako malo poročalo kakor od nas. Upam pa, da se bomo za naprej pogosteje oglašali, ker pri nas mladina dobro napreduje. Imamo različna društva, med njimi tudi tamburaški odsek. Prošlo nedeljo smo imeli dve igri v prid prostovoljnemu gasilnemu društvu.

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU. Med našimi občinskimi odborniki SLS je prišlo do prerekanja, ker ne znajo gospodariti z občinskim premoženjem, in to zaradi tega, ker dajejo občinski denar za popravila cest le za gotove kraje, a onim krajem, ki so v resnici potrebni, samo večne obljube. Opozarjamo vodilne osebe SLS, da čimprej te obljube izvršijo ali pa naj odložijo svoja mesta.

OGECI PRI RIMSKIH TOPLICAH. Kljub opozorilnim tablicam ob okrajni cesti dirjajo avtomobili skozi našo vas vsak dan s polno brzino. Ker prihajajo slične pritožbe iz vseh okoliških vasi, opozarjamo merodajne činitelje, da izdajo tozadevne najstrožje ukrepe.

SENOVO PRI RAJHENBURGU. Dne 11. t. m. se je vršil sestanek krajevne organizacije SDS na Senovem v rudniški restavraciji. Govorilo se je o političnem položaju in o delavskih razmerah. Posebno živabni so bili razgovori delavcev rudarjev. Prišli so tudi gostje delavci, kateri so uvideli dovolj jasno, da pri Samostojni demokratski stranki ni demagogije, ampak resno delo brez hujskanja in brez osebnosti. Večje število rudarjev je priglasilo svoj pristop. Tako šteje naša krajevna organizacija preko 80 članov iz naše občine ter iz sosednjih. Na sestanku se je sklenilo na splošno željo, da se na dan 1. maja ob desetih dopoldne skliče javen shod naše stranke, da primerno proslavimo ta delavski praznik. — Dne 11. t. m. je umrla učiteljica so-

se: «Dekle, vrzi tisto, kar imaš okrog vratu stran!»

Nosila je namreč Marjanica kljub svemu ne baš čednostnemu življenju na vrvi okrog vratu svetinjico Matere Božje. Ker zdaj ni hotela ubogati, jo je opominjal družabnik še parkrat in ji še bolj živo zasaljal svoje kremplje v drhtečo telo... Pa Marjanica ni hotela slušati!

Tako je to strašno potovanje trajalo dolgo, dolgo v noč: skozi gosto drevje, trnje in nad groznimi prepadi, tako, da je imelo ubogo dekle raztrgano že vso svojo platneno srajco, ki je kar v cunjah visela raz nje...

Grozni spremljevalec je opominjal Marjanico še enkrat, naj vrže raz vrat svetinjico, pa dekle ni hotelo nič slišati! Ker je zlodej končno uvidel, da nič ne opravi, jo je spustil v gosto trnjevo grmovje — tam je čepela v mrazu in nezavesti tako dolgo, da sta jo vso premraženo našla Pavličeva hlapca Korlek in Šimen.

Od prestanega strahu ni dekle več okrevalo, ampak vedno bolj hiralalo... Preden je spomladi ozelenelo drevje in so začele po livadah cvestti rožice, je Marjanica lepo z Bogom spravljena umrla v cvetu svojih let.

Katrica je nato tudi čisto predrugajčila svoje življenje: živela je po sestrični smrti še nad dvajset let in je umrla kot spokornica. Hodila je po raznih daljnih božjih potih. Nekoč pa je ni bilo več nazaj: umrla je na poti, ko se je vračala domov od znanega svetega Križa na Ločici poleg Trojan.

(Dalje prihodnjič.)

Ivan Albreht:

Za sina

Povest.

(Dalje.)

Dekle se je vilo od sramu.

«Jaz nisem kriva,» je ihtelo, «priplazil se je za menoj in me je hotel —. Drugače se ga nisem mogla ubraniti.

Tedaj je zarohnel na stopnicah preteč glas. Bil je Podlipčev Andrej. Ko je šel Milan mimo njega, naenkrat ni bilo nobene luči nikjer. V temi je naenkrat začutil Milan, da krepko pada po njem.

«Kmetavzarji, razbojniki,» je rjul in se otepal, kar se je dalo, toda preden je zamahnil enkrat, je dobil deset udarcev v povračilo. Naposled so ga fantje pomendrali na tla in nekdo mu je siknil:

«Samo dotakni se mi Julke, pa boš takoj z nosom zemljo podpiral!»

Milan se je kar penil od jeze, ali pomagalo mu ni vse skupaj nič. Krepke roke so ga položile pred vrata, nekdo je bušil škaf vode nanj, potem pa so zaklenili in spet našvali luči. Fantje so bili veseli, kakor da se ni zgodilo nič. Posebno vesel je bil Podlipčev Andrej, ki je iznova poklical vina na mizo. Še godca so dobili in so zaplesali. Z Julko je plesal Andrej.

«Kaj ti je pa hotel ta zverina?»

Dekle ga je pogledalo in povесilo glavo.

«Saj si lahko misliš,» je dahnila.

«Ali ti je naredil kaj hudega?»

Julka je odkimala.

«Jaz sem se ga rešila, samo vina je steklo

precej!»

«Vino plačam jaz!» je zatrdil Andrej in zaukal med plesom.

Potem nista govorila skoro nič več, toda Julki se je zdelo, da je v varnem zavetju, kadar je čutila Andrejevo roko okrog pasu.

Ko so odhajali, jo je v naglici vprašal fant:

«Ali me imaš malo rada?»

Dekle je povésilo oči in pustilo svojo roko v njegovi. Odgovorilo mu ni, toda glas, s kakršnim mu je voščilo «lahko noč», je bil tak, da Andreju ni bilo treba ponavljati vprašanja. Ponosno je ukal, ko je šel skozi vas, dekle pa je od veselja ihtelo v svoji kamrici.

Takoj naslednji dan je prišel Andrej plačat vino, zato je Pagon hitro vedel, koliko je bila ura. Pagonka je še skušala govoriti z Julko, toda dekle se je samo smejalo in peló. Andreju je dala najlepši nagelj in kar ločiti se ni mogla od njega. Ko pa ga ni bilo več, je prepevala:

«Le pridi, le pridi,
sem sama doma —»

«Šment,» je mislil Pagon, «zdaj se je pa vnelo!»

Nagubančil je čelo, naročil to in ono in dejal, da mora malo k Drnaku. Pagonka je vzdihnila, ko je odhajal, Julka pa pela:

«Smo poštene me Kranjice,
vsak sleparček ni za nas —»

«Le nikar preveč ne frli,» jo je krotila Pagonka, «da si prezgodaj ne osmодиš peruti!»

Julka je bila neugnana tisti dan. Kar samo se ji je smejalo in z ničemer je ni bilo mogoče

proga šolskega vodje gospa Slava Jakopčeva, po dolgotrajni, mučni bolezni. Njena vzgoja mladine v pravem narodnem duhu je bila vzorna. Blag ji spomin! Gospodu nadučitelju in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje!

SV. MARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH. V nedeljo 18. t. m. takoj po prvi sv. maši se je vršil pri g. Purgu po predavanju g. Levstika ustanovni občni zbor Sadjarskega in vinarskega društva, katerega se je udeležilo 35 prijateljev sadjarstva. Izvolil se je naslednji odbor: Karel Purg, predsednik; Matevž Deželak, podpredsednik; Drago Majer, tajnik; Alojz Agruš, blagajnik; odborniki: Janez Privšek, Franc Sluga in Ivan Gaberšek. Kakor je razvidno, bo podružnica prav lepo uspevala. Nove člane vpisuje g. Drago Majer, nadučitelj pri Sv. Marjeti, kateremu gre vsa hvala za požrtvovalno in koristno delo v prid prebivalstva v vsem okolišju.

JURKLOSTER PRI LAŠKEM. Ker je promet na okrajni cesti iz Jurklostra do Gračnice zaprt zaradi porušenega mosta, smo zahtevali pri graščini Jurkloster takojšnje popravilo. Graščina izjavlja, da ima do leta 1928. k popravilom prispevati material, medtem ko ima okrajni zastop deli nadzirati. Apeliramo na okrajni zastop, da čimproje stori v interesu celokupnega prebivalstva svojo dolžnost.

MARIJA GRADEC PRI LAŠKEM. Dne 12. t. m. se je vršilo premiranje plemenske živine v Laškem. Premirje so bile določene od strani okrajnega zastopa, in to samo starim udom podružnice Kmetijske družbe, ki so plačali udnino do konca meseca marca t. l., kar je g. dr. Jerina takoj pojasnil navzočim posestnikom, ki so prignali živino k premiranju. Ker so lastniki plemenske živine doznali, da se bodo izplačevale precej visoke premije, so prignali lepo število živine; in to neglede na to, ali so člani podružnice ali ne. Prizadeti, ki še niso bili člani ali ki še niso poravnali udnine za leto 1926., so se na zgoraj navedeno izjavo dr. Jerina takoj podali k tajniku g. Podreberšku in tamka naznanili svoj pristop kot člani, odnosno so poravnali zaostalo udnino. Po uvrstitvi živine je dr. Jerina po članskem imeniku dognal, da niso vsi stari člani podružnice, na kar je šele istega dne pristopivše člane hotel od premiranja odstraniti kot neupravičene do premij. Istočasno je tajnik Podreberšek ves razjarjen nahnul podpredsednika podružnice v Laškem in ob-

enem kot uda točasne komisije z izjavo, da on odvaja ude od podružnice, med tem ko se je sam z Lapornikom trudil, da jih je pridobil. Nato se je dr. Jerina udal zahtevam tajnika Podreberška in določil štiričlansko komisijo, sestavljeno iz Val. Kozanusa, Franca Senice, Martina Topoleta in Vin. Lapornika, katerim je dal na prosto, da sklenejo po svoji volji izplačilo premij. Nato se je komisija sestala in je na pritisk ljudstva, nahujskanega po Podreberšku sklenila, da se izplača premija tudi šele istega dne pristopivšim članom. Ker se je zadeva na inicijativo tajnika Podreberška nepravilnim potom izvršila, zahtevamo stari člani podružnice razčiščenje, oziroma razveljavljenje delitev premij. S samovoljnimi delovanjem tajnika naše občine se nikakor ne strinjamo. — Prizadeti.

BRASLOVCE. Pomladok «Rdečega križa» osnovne šole v Braslovčah je dne 18. t. m. uprizoril «Dve Marički», igrokaz v 6 dejanjih. Da se naše prebivalstvo zelo zanima za igre, posebno pa uprizorjene po mladini, je kazal obilni obisk. Z velikim zanimanjem smo sledili prizorom ter se čudili sigurnemu nastopu in preciznosti v govorih in kretnjah mladih igralcev. To pa je predvsem zasluga upravitelja šole g. A. Lušina in še posebno gđe. učiteljice E. Križeve in O. Korberjeve. Povsem povoljni uspeh naj jim bo v zaščeno za trud in požrtvovalnost. Mi pa jim izrekamo srčno zahvalo.

SLOVENJGRADEC. Ko čitami med Slovence tako priljubljeni list «Domovina», še nisem opazil v njem dopisa iz naše okolice. Zalostno je, da so pri nas, ki smo v bližini našega nepozabnega Gosposvetskega polja, ljudje tako mrtvi. Še sedaj se dobe mnogi, ki se bratijo s tukajšnjimi nemškutarji, ki so pri vходу nemških vojakov v Slovenjgradec leta 1918. kričali: «Heil und Sieg, die Windischen auf den Strick!». Naprednjaki in narodnjaki, zganite se malo!

ŠMARJE PRI JELŠAH. V poravnalni zadevi dr. Rupnik - Fidler je daroval g. dr. Rupnik tukajšnji osnovni šoli za nakup pisalnih potrebščin znesek 100 Din, za kar se g. doktorju, ki ob vsaki priložnosti z denarnimi sredstvi pomaga revni šolski mladini, upraviteljstvo šole iskreno zahvaljuje.

ZETALE. Naš možnar se je nedavno spravil nad našega somišljenika g. S. P. ter mu rekel, da je vse, samo kristjan ne. Dejal mu je, da je

demokrat ter da zraven Pucija sedi. Gosp. S. P. je na to, ker je demokrat, prav ponosen, toda zraven Pucija pa ne sedi. Klerikalci naj pustijo nas demokrate in demokratske liste pri miru, ker bomo sicer napeli druge strune. Če so klerikalci tako omejeni, da najdejo v svojem sirovem časopisu kaj lepega, naj jim le Bog pomaga, mi jim ne moremo.

KOZZI VRH PRI PREZIDU. Ljuba naša «Domovina», tudi jaz sem ti pridobil enega naročnika. Ne veš, koliko obrekovanja pretrpiš. Obrekujejo te pač zato, ker te ne čitajo in to torej ne poznajo. Ljudstvo, ki te pozna, te čisla nad vse, in zato ti tudi prerokujem, da boš še napredovala. Nekega tvojega naročnika je nedavno poklical g. župnik k sebi ter mu prigovarjal, naj pusti «Domovino». Pa je bil trud g. župnika zastonj.

MALA NEDELJA. V nedeljo 2. maja točno ob pol štirih se bo vršila v Društvenem domu proslava 50letnice Narodnega kulturnega društva. Na sporedu so petje, godba in vprizoritev ljudske igre iz turških časov «Miklova Zala». Po sporedu prosta zabava s plesom. Priporočamo vsem, posebno okoličanom, da si preskrbijo vstopnice v predprodaji. Vkljub velikim izdatkom za kostume in scenerijo ostane vstopnina navadna. V nedeljo 2. maja pridite, stari in mladi, v Društveni dom k Mati Nedelji. Na svidenje ob vsakem vremenu!

SV. LOVRENC NA POHORJU. Kakor je znano, se je lansko leto pri nas ustrelil župnik gosp. Preglej. Pokojnik je bil priljubljen v vsej fari, ker je bil v političnih zadevah nepristranski in so bile njegove pridige mirno razlaganje Evangelija. Sedaj smo dobili novega župnika, ki se je kar prvo nedeljo hudoval, da ga nekateri farani ne marajo. Poleg tega se je spravil sveda tudi nad «Domovino» in «Jutro». Bodite z nami in mi bomo z Vami!

SP. SV. KUNGOTA PRI PESNICI. Po dolgi, mučni bolezni je tukaj preminul bivši okrajni ekonom v Logatcu g. Al. Matjašič. Dopršivši z odliko kmetijske šole na Grmu, se je trudil z veliko vnemo, izredno marljivostjo in vztrajnostjo za procvit našega kmetijstva. Pri izvrševanju svojega poklica pa si je nakopal jetiko. Bil je že na potu okrevanja, a strla ga je nenadoma tukaj

razjeziti. «Regiment po cesti gre, pa moj fantič zraven je,»

je gostolela s svojim srebrnim glasom, da je ubogo Pagonko že kar bolelo.

Kar hitro je bilo potem vse pri kraju. Drnaka je Pagon tako pritisnil, da je zapel boben. Nobena prošnja ni pomagala. Stari je javkal, mladi je klel, ali vse zastonj.

«Prvič, drugič in —» je klical birič, oglašil pa se ni zoper Pagona nihče. Kajti na dražbo so prišli ljudje samo iz radovednosti. Največ krika so napravili tisti, ki se jim je dobro zdelo, da dobe novega tovariša v svojo sredo. To so bili: potovka Mica, berač Peter Svaga, beračica Marijanica Ujtata in pa vaški črednik Partez. Kmetov ni bilo skoro nič; vedeli so, da bo vse Pagonovo, pa se jim je škoda zdelo časa.

«— in tretjič,» je zaklical birič, pa je bila stvar končana.

«Oče Pagon, danes ga mi pa že lahko privoščite frakeljček,» je hropel nadušljivi Partez.

«Pa meni groš,» je zaplesala Marjanca, ki ni bila čisto pri pameti.

«In name ne pozabite, oče Pagon,» se je ponujal Peter Svaga. «Vso zimo vam bom sekal smrečje, da vam tri leta ne bo zmanjkalo stelje.»

Potovka Mica se je prihulila k Milanu: «Kaj pa Julka-golobička, ali ti je odfrlela, gospodič?»

Udaril bi jo bil najraje, tako zlobne so bile njene oči. Toda Milan je bil čisto brez moči: včeraj gospod, danes nič in celo manj

kot nič. Zato se je prijateljsko nasmehnil Partezu. Pri njem je namreč skrnil nekaj pijače in sveženj razne drobnarije, ki jo je srečno odnesel, preden so prišli vse popisat in zapečatiti. In šele tisti večer sta pila s Partezem v listju pred hlevom premožnega kmeta.

«Iz hiše te ne bom gonil,» je dejal Pagon Drnaku, «čeprav je zdaj moja, ostaneš lahko v njej, dokler te je volja.»

No, Drnak ni dolgo delal nadloge. Kakor bi kopal, tako se je jel sušiti in kar v dve gubi ga je zvelklo. Ne da bi bil kaj posebno bolan, je na veke zatisnil oči in se umaknil Pagonu na tisti prostor, ki objema farno cerkev svetega Janeza. Zakopali so ga v kot med reveže.

Ko je Julka videla vse to, se je je lotila nekakšna potrlost. Očitala si je, da je ona kriva gorja, ki je zadela Drnakove. Ali vselej so izginile mrkc misli, kadar je zagledala Andreja.

«All vidiš, kam te je hotel pahnuti Pagon?»

Dekle se je zgrozilo ob misli, da ... Joj, niti misliti ni smela Julka na to! — Pa kako je bil Pagon vedno prijazen z njo, dokler ni prišlo z Milanom navzkriž.

«Kakor Drnakovo, tako bi bil pograbil še Ogrinčevo,» ji je resno pravil Andrej. Julka pa je bila hvaležna fantu, ki jo je rešil takšne nesreče. Nobene želje mu ni mogla odreči, pa najsi jo je izrazil samo s pogledom. In ko je vzklikla Velika noč in odklenila vrata sveži pomladi, je Julko omamilo. Andrejeve oči so gorele, njej pa je bilo brezmejno prijetno pri srcu in niti na misel ji ni prišlo, da bi mu odrekla željo. Šele potem je zajokala, ko je bilo

prepozno.

«Nič ne jokaj! Preden bodo šmarnice odcvetele, boš moja žena!» jo je potolažil Andrej.

Stari Podlipec ni branil. Bil je vdovec, zato so težko izhajali brez gospodinje. Dekleta so se bila pomnožila, fantje tudi, a z Andrejem sta ostala sama. Zato so napravili kar hitro.

Ko sta šla Andrej in Julka k izpraševanju, je dejal župnik Ambrož, ki je bil še mlad, pa preudaren in blag mož, ženinu:

«Vsega boš imel dovolj, vendar ne misli, da je to že vse! Hudobni duh vedno preži na človeka, a hudobni duhovi so zli jeziki. Teh se varuj in boj! Strup, ki ga vlije hudoben jezik v srce, je včasih tako jedek, da razžre najčistejšo srečo. Ne vojska ne kuga in ne lakota, nobena nadloga ne povzročil na svetu toliko gorja, kolikor ga zli jeziki. Če hočeš biti srečen, bodi stanoviten v boju zoper tje!»

Nevesti je priporočal župnik Ambrož:

«Vse, kar imaš, imaš od Boga, vendar ne misli, da ti bo v novem stanu vedno sijalo solnce. Morda te obsuje gorje, ko se boš najmanj nadejala. Takrat glej, da ostaneš krepka in junaška, tako junaška v bolečini kakor mati Marija, ki ni obupala niti tedaj, ko so ji edinega sina sramotno pribili na križ.»

Župnikove besede so se obema zdele presne in premrke za tako veseli čas, kakor so zadnji dnevi pred poroko. Kaj žalost, kaj gorje, ko pa je ves svet ena sama cvetoča pokrajina, njima in njuni mladi sreči ustvarjen paradiz... (Dalje.)

razsajajoča španska bolezen. Koliko lepih narčtov je moral vzeti ta vzorni mož s seboj v hladni grob! Bil je navdušen Jugosloven in odlični naš pristaš. Bodi mu lahka zemjica domača! —m.

SREDIŠČE OB DRAVI. V počaščenje spomina blagopokojne gospe Jelisave Zdravčeve je darovala obitelj Robičeva namesto cvetja na njen pre-rani grob 300 Din za Dijaško kuhinjo v Mariboru. Iz istega namena so darovali za obrtnodaljevalno šolo v Središču: g. Martin Rakuša, posestnik v Obrežu 100 Din, obitelj Vargazon 200 Din in g. Geza Mitzky 200 Din. Obrtnodaljevalne šole pa se je spomnil ob tej prežalostni priliki tudi sam njen ustanovnik g. Jakob Zdravec, paromlinar v Središču, in poklonil fondu za vzdrževanje te šole 1000 Din. Vsem darovateljem presrečna hvala!

SV. LOVRENC NA DRAVSKEM POLJU. V nedeljo 18. t. m. se je vršil v Župečji vasi sestanek SDS, na katerem je poročal narodni poslanec g. dr. Pivko. Sestanek je bil omejen samo na vabljenje. Navzočih je bilo tudi nekaj pristašev SLS, vendar se je izvršil sestanek popolnoma mirno in bo rodil dobre sadove.

SV. MARJETA NIŽE PTUJA. Naša fara je bila ena izmed najbolj zagrizenih klerikalnih trdnjav. Tudi pri nas je začelo ljudstvo spoznavati pogubne posledice klerikalne politike. Dolgo se je igrala SLS z zaupanjem slovenskega ljudstva, ne da bi količkaj storila zanj; nasprotno, baš ona je kriva težkega položaja, v katerem se nahaja predvsem naš kmetski stan. Barka SLS se potaplja, zato se v svojih listih z vso silo zagajajo v «Domovino», dasiravno vsi, ki jo čitamo, vemo, da nikdar in ničesar ne piše proti veri. A ne gre jim za to! Bojijo se, da bi ljudstvo čulo tudi drugi zvon in nehalo slepo trobiti v njihov rog. Vera jim je le sredstvo, s katerim barantajo za dosego svojih političnih ciljev. Ne «Domovina», vero izpodkopava tista brezvestna duhovščina, ki cerkev in prižnico zlorablja v svoje strankarske namene. Toliko v odgovor dopisniku, ki skuša v «Slovenskem Gospodarju» blatiti našo priljubljeno «Domovino».

SP. KAMENŠČAK. Pri nas se «Domovina» vedno bolj širi. Vzrok temu je njena odkritosrčnost in resnicoljubnost. Ima pa pri nas «Domovina» tudi svoje sovražnike, ki sipljejo svojo jezo

ob nedeljah nanjo. Tem pač velja star pregovor: Kadar psu na rep stopiš, zacvili.

GRESOVŠČAK. Zaradi naše preljube «Domovine», ki jo imamo pri nas naročeno samo trije, sem imel že velike neprilike. Na velikonočni ponedeljek sem bil na kresu, pa bi bil skoro tepen zaradi nje. No, pa se mi teh sovražnikov prav nič ne bojimo in beremo «Domovino» naprej.

Naj smo stari ali mladi,
«Domovino» 'mamo radi.

LJUTOMER. Tamburaško društvo «Sloga» v Ljutomeru vabi na koncert, združen s plesom, ki se bo vršil v nedeljo 25. t. m. v prostorih gostilne «Triglav» v Ljutomeru. Začetek točno ob treh popoldne. Vstopnina 4 Din.

DOLNJA LENDAVALA. V nedeljo 18. t. m. se je vršil v Dolnji Lendavi občni zbor sreske organizacije SDS, ki šteje danes 15 krajevnih organizacij. Zastopanih je bilo 11 krajevnih organizacij z nad 50 delegati, ostale štiri iz beltskega okrožja zaradi prevelike oddaljenosti niso mogle poslati delegatov. Za predsednika sreskega odbora je bil izvoljen g. Josip Grča iz Dolnje Lendave. Sklenilo se je, da se v doglednem času osnujeta dve novi krajevni organizaciji: v Bogojini in v Turnišču. Sprejele so se resolucije iste vsebine kakor na sreskem občnem zboru pred tednom dni v Murski Soboti, predvsem soglasna zaupnica strankinim voditeljem Pribičeviću, dr. Žerjavu in dr. Pivku. Sprejel se je tudi protest proti nezakonitemu sekanju gozdov na veleposestniški zemlji v srezu in sprejela se je zahteva po čimprejšnji pravični izvedbi agrarne reforme. Na zboru sta poročala o političnem položaju gg. notar Koder iz Murske Sobotice in oblastni tajnik V. Spindler.

IVANJKOVCI. Te dni se je vršil tu občni zbor krajevnih organizacij SDS. Organizacija se krepko drži in v kljub težkim razmeram dobro napreduje. Čeravno je bil občni zbor sklican na delavnik, se je zbralo nad 50 naših odličnih pristašev. Pri volitvah je bil izvoljen odbor z gosp. L. Petovarjem na čelu, ki nam jamči za uspešno delo. Burno pozdravljen je govoril po končanem dnevnem redu narodni poslanec g. dr. L. Pivko, ki je mirno in s prepričevalno besedo osvetlil današnji politični položaj. Za svoja izvajanja je želel viharo odobravanje.

RUŠE. V nedeljo nam je dalo Kmetško bralno društvo lepo tridejanko «Zaspani Izidor». Igralci so rešili vloge prav dobro. Škoda le, da gre sezija h koncu. Ne bilo bi pa napačno, ako bi reditelji malo bolj trdo stopili na noge med predstavo raznim nemirnežem. — Vodnikova družba ima že tudi pri nas precej naročnikov, vendar še vse premalo za Ruše. Posebno v delavskih vrstah je vse premalo zanimanja za dobre knjige. Izgovor, da ni denarja, ne drži, ker 20 Din na leto že spravi tudi delavec skupaj. — V nedeljo dne 25. t. m. ob 14. uri bo občni zbor Unije v gostilniških prostorih g. Šmidhoferja, na katerega se vabi vse narodno misleče delavstvo.

HRASTNIK. Hrastničanje so se v nedeljo izborna zabavali. Dolani so igrali v napolnjeni dvorani v Narodnem domu prav izborno veseloigro «Nebesa na zemlji», popoldne je pa bila napolnjena dvorana pri kinopredstavi. Obakrat je bilo v domu najveselejše razpoloženje. Še bolj bodo pa prišli na svoj račun smehaželjni v soboto dne 24. t. m. ob 7. in v nedeljo ob 4. ali 7. zvečer, ko igra v kinu izboren šaljivec Ha-ha-harold Loyd, ki ugaja mnogim bolj od Pata in Patachona. Predvaja se film «Babičin ljubljenec». — H krajevni organizaciji SDS se prijavljajo venomer novi člani. Mi se tega seveda radujemo, opozarjamo pa, da se naj vsakdo, ki pristopi, zaveda, da se bo organizacija za poštene zahteve svojih članov seveda vselej postavila, čudežev pa ne more delati. Nihče naj ne misli, da bo s tem, če pristopi k stranki, dosegel brezpogojno vse, kar bo želel. Včasih gre, večkrat pa trkamo vsepovsod tudi brez uspeha. Skrbite pa pri volitvah, da se število naših poslancev poveča, potem bo pa uspeh večji.

SV. MARTIN PRI VURBERGU. Tudi pri nas smo bili tako srečni, da smo imeli čast, slišati klerikalna poslanca gg. Vesenjaka in Zebota. V svojem govoru nista znala drugega, kakor napačati Samostojno demokratsko stranko in Radića. Pričakovali smo, da nam bosta povedala, kako bi se dale urediti naše neznosne gospodarske razmere, a o tem ni bilo govora. Govor ni napravil na poslušalce nobenega vtisa, kar se je opazilo iz raznih opazk. Gospodoma povemo, da je ljudstvo začelo tudi v naši fari izpregledovati, ker je sito večnih praznih obljub. Čudno se nam vidi,

Dr. Ivan Lah:

Kako sem rekviriral

(Iz Knjige spominov.)

(Dalje.)

Drug dan smo se zbirali pri županu. Moji štirje možje so že stali pred vrati, seveda s puškami in patronami. Po vasi je bilo prazno, vse je pričakovalo doma nenavadnih dogodkov.

«Torej,» sem rekel, «da boste vedeli, kaj je vaša dolžnost. Kamor pridemo v hišo, gre eden z menoj, drugi pa ostanete zunaj pri vratih in stražite. Ako bo treba kaj iskati in pregledovati, bom opravil jaz sam, ker se lažje z ljudmi razumem.»

Nekaj so godrnjali, potem pa so mignili z rameni, češ: nam je vseeno.

Med tem je prišel iz hiše župan, za njim pa učitelj z velikimi zapisniki in par mož.

«Kje naj začnemo?»

«Kjer hočete.»

«Kar po vrsti, po številkah!»

«Dobro.»

Šli smo v prvo hišo. Straža je ostala pri vratih, mi smo vstopili v sobo. Slavna komisija je sedla k mizi in razgrnila zapisnike. Gospodar se je čehljal za ušesi in gledal nekako boječe. Pet vojakov s puškami! To ni šala! Stal sem sredi sobe in gledal obraze, ki so kazali vidno zadrego. Vstopila je gospodinja s par otroki in je vzdihovaje sklenila roke: «Kako bomo živeli?» Otroka sta se je oklepala, kakor da se bojita čudnih gostov, posebno vojakov s puškami.

«Torej,» je začel učitelj, «vi ste posejali toliko in toliko, pridelali toliko in toliko, dali boste toliko in toliko pšenice, rži, krompirja.»

«Krompirja ni bilo toliko,» je rekla gospodinja, «mnogo ga je segnilo...»

Komisija je zmajevala z glavami.

«Mi moramo delati po predpisih...»

«Saj se lahko prepričamo,» sem rekel, «pokažite, kje je krompir...»

Gospodar se je malo ustrašil, gospodinja pa je bila bolj pogumna. «Naj pogledajo,» je rekla, «kar z menoj pojdite!»

Odšla sva v vežo in od tam po stopnicah v klet. Podzemski duh po plesnobi je prhtel iz shrambe. Pomolil sem glavo skozi vrata in pri slabi svetlobi videl v kotu kup krompirja.

Gospodinja je pripovedovala o deževju, miših, črvih itd.

«Je že dobro,» sem rekel in sem se vrnil v sobo.

«Krompirja ni toliko...»

«To bo komaj za seme,» je poprijel besedo gospodar.

«A vi ga imate še drugod,» je rekel učitelj.

«Prav nič,» je posegla vmes gospodinja, ki se je tudi vrnila, da brani svoj hišni pridelek. «Tudi žita ni bilo toliko.»

«Pšenice ste imeli precej...» je začel župan.

«Torej bomo pogledali,» sem rekel gospodarju, «kje jo imate?»

«Gori pod streho.»

«Pojdite z menoj!»

Stopala sva po nerodnih stopnicah nazgor in ko sva stopila na vrh, se je videlo,

da hrani to podstrešje precej zemeljskih zakladov.

«Torej, kje je?»

«Tu je vse,» je rekel in odprl veliko skrinjo, kjer se je zasvetila lepa pšenica, rumena ko zlato.

«Koliko je te pšenice?»

«Jaz bi rekel pet mernikov: bila je slaba letina — delavcev ni — plegla je — nismo pridelali kakor druga leta!»

«Dobro.»

Odšla sva v sobo.

«Pšenice ni. Črtajte! Popišite, da je bila slaba letina.»

Učitelj je zmajeval z glavo in črtač. Opravili smo in smo se napotili naprej. Kdor je imel dobre oči, je lahko videl, kako je šlo gospodinji na smeh. Da sem varoval rešpekt pred avstrijsko armado, sem ostal s svojimi možmi nekoliko za komisijo, ki si je nekaj šepetala. Končno je stopil župan k meni in je rekel:

«Tako ne pojde, gospod komandant, ljudem ne smemo vsega verjeti, mnogo so poskrili, saj veste...»

«To ni naša stvar, naša stvar je najti, zato iščemo; česar ne najdemo, tega ni. Kakor vidite, patrolja vestno vrši svojo dolžnost...»

«Imeli bomo še eno rekvizicijo, Gospod glavar pozna naš kraj.»

«Vi poročajte, da se je vse strogo preiskalo.»

«To je še vse premalo.»

«Torej bom preiskal druge hiše še bolj natančno.»

da je «Slovenec» poročal o nekakšnem namernem napadu, o katerem tu nikdo ničesar ne ve. Gospoda sta se gotovo ustrašila svoje sence tako, kakor se je g. Vesenjaku ustrašil nekega naprednjaka, ki ga je z vprašanji tako razburil, da je za nekaj časa zgubil sapo in besedo. Bahajo se v «Slovencu», da je pod milim nebom krasno uspelo zborovanje. Mi jim povemo, da je prostor pred cerkvijo, kjer se zadržujejo verniki, za politična zborovanja najmanj prikladen. Ploskalo je govornikom le par najetih ljudi. Ljudstvo je sito vednih praznih besed in vidi, da se klerikalci približujejo le takrat, ko jim gre za kroglice.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

LEPI IZGLEDI ZA POVZDIGO NAŠE ŽIVINOREJE.

Dva lepa izgleda nam pričata, da se bo začelo tudi pri naši živinoreji na bolje obračati. Prvi izgled nam dajejo dosedanji uspehi z organizacije živinorejskih odborov in odsekov na Gorenjskem, v kranjskem in radovljiskem okraju. Ti izgledi sa tako spodbudni, da bi se morale te organizacije razširiti po vsi deželi. Že danes vidimo v imenovanih dveh okrajih, kako smotreno in kako uspešno se pospešuje ondotna živinoreja in kako se skrbi za rejo potrebnih plemenjakov, naj si bo da so domače krvi ali pa nakupljeni, oziroma zamenjani. In ta skrb ne velja samo za bike, ampak velja tudi za mrjasec in ovne. Živinorejski odbori imajo že danes tako lepe uspehe in obetajo s pomočjo okrajnih blagajn tako lepo bodočnost, da jih je treba povsod posnemati, povsod snovati in z živinorejskimi odseki popolnjevati. Ko bodo te organizacije urejene in izpolnjene, bomo z njimi ravno to dosegli kakor z živinorejskimi zadrugami, ki so danes po večjem delu naše dežele sploh nemogoče zaradi nezadostne zavednosti naših živinorejcev. Živinorejski odbori in odseki — te proste organizacije naših živinorejcev — so danes najboljši predhodniki živinorejskih zadrug in pravcata pripravljavnica za uspešno združeno delovanje v prid domači živinoreji. Teh organizacij bi se morali povsod poprijeti, kajti brez organizacije je danes vsak izdaten napredek v živinoreji izključen!

Zavili smo v drugo hišo. Doma so bile same ženske. Gospodar je na vojni. Gospodinja joka. Stopim sredi sobe, naslonjen na puško, in delam kolikor mogoče resen obraz. Zopet ista ceremonija.

«Maka ste pridelali deset litrov.»

«Ni res,» trdi gospodinja, «niti pet ga ni bilo.»

«Kaj bomo tudi mak rekvirirali?» sem se začudil.

«Da,» je odgovoril župan, «rabijo ga za olje.»

Onemu, ki je kdaj jedel češke buhte, ni treba pripovedovati, kaj pomeni mak za češko gospodinjo. S kolači, buhtami in drugim takim pecivom se izkažejo Moravanke prav tako rade kakor naše matere s štruklji in s poticami. Posebno ob tem času, ko je pošlo kolonijalno blago, je bil mak za močnate jedi (na Češkem pravijo «močnik») velikega pomena. Zato je posej v vsaki hiši ravno radi maka nastal hud boj. Uboge gospodinje so ga seveda poskrile na najbolj varen kraj in so ga branile s plohami solz in besedi, s katerimi so dokazovale, da so ga pridelale komaj za seme.

«Dobro,» sem rekel, «bomo pogledali, kje je mak.»

Gospodinja me je preplašeno pogledala in začela dokazovati, da ga ni skrila niti za eno zrno.»

«Dobro, dobro,» sem rekel, «saj vam verjamemo, ampak mi se moramo prepričati, da ga imate res samo toliko, kolikor pravite.»

(Dalje prih.)

Drugi lep izgled našega napredka se kaže pa v rastoči izpodreji plemenskih bikov, in sicer odkar jih je začela naša država tudi pri nas nakupovati in pošiljati v južne kraje. Do zadnjega časa je bila po Dolenjskem pravcata revščina na plemenjakih. Pomanjkanje bikov je bilo sploh na dnevnem redu. Te žalostne razmere so se začele v zadnjem času izboljševati. V ribniškem, velikolaškem in trebanjskem okraju so se začeli živinorejci pečati v večji meri z rejo mladih plemenjakov, ki jih prodajajo v druge kraje. Ondotne živinorejske zadruge so pridno na delu, da ta reja napreduje in pridobiva na svojem pomenu. Ministrska komisija za nakup plemenskih bikov je nabavila v zadnjem času zopet 25 mladih bikov in jih poslala v Bosno. 15 jih je naložila v Orteneku, 11 pa v Veliki Loki. To je veselo znamenje našega napredka, ki kaže obenem, kako hitro in radi se poprimejo naši gospodarji kake reči, če se jim obeta dobiček. In v tem primeru ga imajo, ker so se biki plačevali za eno četrtino do eno tretjino dražje kakor znaša tržna cena. Ta ugodna prodaja bo vnela naše gospodarje gotovo tudi še nadalje, da bodo skušali izpodrejati še boljše in lepše plemenjake kakor so jih izredili v zadnjih letih, in to pomeni tudi korak naprej v naši živinoreji.

Tedenski tržni pregled

ŽITO. Na svetovnih tržiščih so cene žitu v zadnjem času močno rasle. Zlasti velja to za ameriške žitne borze, na katerih pa se je vendarle zadnje dni ustavilo naraščanje cen. Ali samo začasno, se ne da presoditi. Prav močno nadaljnje podraževanje žita je menda izključeno, ker se po dosedanjih poročilih o stanju posevkov v raznih državah obeta tudi letos prav dobra svetovna žetev. Splošno stanje posevkov v naši državi je med dobrim in zelo dobrim. Na novosadski blagovni borzi so bile zadnje dni naslednje cene na debelo za 100 kg: pšenica 300 do 310 Din, turščica 132 do 140 Din, moka <0> 480 do 490 Din. Vse žito se je v tem mesecu pri nas močno podražilo.

ŽIVINA. Dviganje cen je opaziti tudi na naših živinskih sejmih, zlasti na zagrebškem, na katerem so cene vobče vedno višje kakor na slovenskih sejmih. Na zadnjem zagrebškem sejmju so bile za kilogram žive teže naslednje cene: voli, prvovrstni 10 do 11 Din, drugovrstni 8-50 do 9-50 Din, tretjevrstni 6-50 do 8 Din, biki 8 do 9-50 Din, krave, prvovrstne 9 do 10-50 Din, drugovrstne 7 do 8 Din, tretjevrstne 4 do 5-50 Din, teleta 7 do 10 Din, svinje, pitane 13-50 do 14 Din, nepitane 11 do 12-50 Din (zaklane 16 do 17 Din).

KRMA. Čvrste so cene tudi krmi, tako pri nas v Sloveniji kakor v Hrvatski. V Mariboru so bile zadnje naslednje cene: seno 60 do 85 Din, otava 80 do 90 Din, slama 45 do 50 Din za 100 kg. Na zagrebškem sejmju pa so se prodajali: seno, prvovrstno 100 do 140 Din, drugovrstno 75 do 100 Din, detelja in lucerna 150 do 175 Din, otava 150 do 175 Din, slama 75 do 120 Din za 100 kg.

Kratke vesti

— Vrednost denarja. Dne 21. t. m. se je dobilo na zagrebški borzi v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 800-65 do 804-65 Din, 100 nemških zlatih mark za 1351-90 do 1355-90, 100 italijanskih lir za 228-03 do 229-23 Din, 1 dolar za 56-66 do 56-96 Din, 100 francoskih frankov za 188-03 do 190-03 Din, 100 češkoslovaških kron za 168-15 do 169-15 Din, 100 švicarskih frankov za 1095-54 do 1099-54 Din.

— Pomladni sejem v Škofji Loki. V soboto 24. t. m. na dan sv. Jurija bo običajni letni pomladni sejem v Škofji Loki. Vabijo se živinorejci, da prizenejo svojo živino, kajti kupcev bo dovolj. Sejem sv. Jederti je pokazal, da se tudi v Škofji Loki lahko in dobro proda živina.

— Sadjarski odbor za okraj Radovljica bo priredil v nedeljo 25. t. m. na Lancovem pri «Dežmanu» celodnevni sadijski cepilni

tečaj. Odbor vabi vse zanimance iz okoliša Lancovo in Radovljice, osobito mlajše posestnike in mladeniče, da se udeležijo tega tečaja v čim večjem številu. Udeležencem se priporoča, da prineso s seboj cepilno orodje. Tečaj se bo pričel ob 9. uri dopoldne.

— **Položaj na lesnem tržišču** se je v zadnjem času precej zboljšal, dasi je še vedno slab. Močno se povprašuje po hrastovem in bukovem rezanem lesu, ki se izvažajo v Francijo, Anglijo, Italijo, Grčijo, Španijo, Nizozemsko in Belgijo. Pri nas je začela nakupovati različen les tudi Nemčija. Na ljubljanski borzi so bile naslednje cene za kubični meter lesa: hrastovi plohi na meji 1280 Din, bukovni plohi, neobrobjeni, na meji 500 Din, hrastovi hlodi na meji 600 Din, gabrovi hlodi na nakladalni postaji 440 Din. Hmeljevke so se trgovale po 5 Din komad na nakladalni postaji.

PROSVETA

«VSTAJENJE»

Agilni sokolski oder v Stražišču pri Kranju je uprizoril 25. in 28. marca t. l. «Vstajenje», dramo v treh dejanjih. Zaman smo poizvedovali, kdo kaj več pozna tega Pleterskega, ki je bil imenovan kot pisec drame. Zadovoljiti smo se morali z odgovorom režiserja br. Ivana Fugine, da je to neki poljski pisatelj. Šele po drugi uprizoritvi nas je nemalo iznenadila vest br. France Lukovška, da je pisec te drame režiser br. Ivar Fugina sam.

Kratka vsebina drame je naslednja:

Tik po maturi razodene mati svojemu sinu dijaku Vinku svoje in umrlega očeta preteklost. Iz te zgodbe spozna Vinko, da ima na Dunaju polsestro Anito, očetov greh iz dijaških let.

V drugem dejanju nam pisatelj slika prizor dijaškega življenja na Dunaju, kjer nastopi Anita kot prostitutka, ki zapelje Vinka. Ko je že prepozno, spozna iz njene izpovedi, da mu je sestra po krvi. Njegova slabotna narava podleže krutemu udarcu. Udere se mu kri.

Vinkova življenska sila je razrušena. Ko obupajo zdravniki nad njim, se vrne na velikonočno soboto domov. Izpove se materi in jo prosi odušljanja. V viziji se mu prikaže oče, ki ga popelje med velikonočnim zvonjenjem k večnemu «Vstajenju».

Pod spretnim vodstvom avtorja samega v vlogi Vinka je uspela uprizoritev obakrat zelo pohvalno. Številno navzoče občinstvo je sprejelo dramo z največjim zadovoljstvom. Na splošno željo se je uprizorila drama ponovno na velikonočni ponedeljek.

Ker je delo jako primerno za diletantske odre, ga prav toplo priporočamo. Avtorju pa prav iskreno čestitamo k njegovemu prvemu, a znatnemu uspehu na tem polju. Želimo le, da njegov prvenec ne bo ostal osamljen!

«Kmečki punt». Pravkar je izšla knjiga pod tem naslovom, ki je ena najlepših in najbolj čitanih del hrvatskega romanopisca A. Senoe. V slovensščino je sedaj preložil to lepo povest dr. Joža Glonar. «Kmečki punt» obravnava upor slovenskih in hrvatskih podložnih kmetov v srednjem veku pod vodstvom «kmeškega cesarja» Matije Gubca, ki je bil po porazu kmečke vojske pri Krškem in Stubicah ujet ter v Zagrebu pred cerkvijo sv. Marka kronan z razbeljeno železno krono in na grozovit način umorjen. Ta knjiga je bila pred več desetletji že prevedena v slovensščino, a je že davno popolnoma pošla. Sedaj je izšel nov, krasen prevod, delo slovenskega kritika dr. Joža Glonarja ob dvojnem jubileju: ob 350letnici smrti «kmeškega cesarja» Matije Gubca in jubilejni izdaji hrvatskega izvirnika te knjige. Gotovo je, da bo naše občinstvo z radostjo seglo po tej knjigi. Cena je 25 Din. Knjiga ima 464 strani. Dobiva se po knjigarnah in pri založniku Tiskarni in litografiji J. Blasnika nasl., d. d. v Ljubljani. Breg št. 12.

BELEŽKE

+ **Povejte, obrekovalec!** Zadnji «Domoljub» piše: «Ko je Davidović-Koroščeva vlada začela najodločnejši boj proti korupciji in je bilo na tem, da bo nekaj liberalnih prvakov romalo v ječo, tedaj so se vprav približevali in žerjavovci z radikali vred. najmočnejše uprli v Davidovičevo vlado ter jo vrgli, svoje pristaše pa rešili ječe. In komu je Thurn-Taxisova milijonska afera na škodo države v korist? Kaj pravite na to, gospodje liberalci?» — Kaj pravimo? To-le: Takih lopovskih obrekovanj je zmožen samo «Domoljub», glasilo ljubljanskega škofa. Škofov tednik naj pove, kdo so tisti liberalni prvaki, ki bi morali romati v ječo. Katere svoje pristaše so žerjavovci rešili ječe in komu je bila Thurn-Taxisova afera v korist? Z imeni na dan, klerikalni obrekovalec, potem pa bo mo govorili naprej!

+ **Pokvarjena gospoda.** Ker sta se radičevska ministra dr. Nikić in dr. Šuperina ločila od Stepana Radića, ju sedaj «Kmetijski list» zmerja s pokvarjeno gospodo. Kdaj je že naš list pisal, da so radičevci poslali v vlado samo pokvarjeno gospodo; sedaj priznava, hvála Bogu, tudi Pucelj list, da je to res.

+ **Lažnivi izgovori.** Prva Uzunovičeva vlada je trajala samo par dni, nato pa se je osnovala druga, v kateri ni več Stepana Radića. «Kmetijski list» piše, da je Radić zato moral oditi iz vlade, ker je po odhodu Pašića zahteval odstranitve še nekaj s korupcijo močno sododnih radikalov iz vlade. To pa ni nič res, zakaj Stepan Radić je napovedoval prvi Uzunovičevi vladi zelo dolgo življenje in je govoril samo o sporazumu z radikali, ne pa o korupciji, preden je odletel iz vlade. Šele, ko je v svoji objestnosti pričel psovati iz strankarsko-agitacijskih ozirno radikalno ministre in ko so ti zahtevali zaradi tega njegovo odstranitve iz vlade, je pričel Radić govoriti o korupciji, ki jo je vse leto trpel v toliko hvalisaneh sporazumih z radikali. Stepan Radić je še pred mesecem vzklikal v Metliki, da naj živi Pašić do božje volje, ter je govoril, da so hrvatski ministri ravno tako srbski kakor so srbski ministri hrvatski, da v vladi ničesar ne sklenejo brez vednosti drug drugega. Poslanec g. Pucelj je ob tej priliki navdušeno pritrdjeval. Če gg. Radić in Pucelj danes govorita o radikalni korupciji, potem se to pravi, da so se tudi radičevci udeleževali te korupcije, ker je Stepan Radić sam trdil, da radikali ničesar ne store brez njegove vednosti in odobrenja.

DELAVSKI GLASNIK

VELIKO ZBOROVANJE RUDARSKEGA DELAVSTVA V TRBOVLJAH.

V Trbovljah se je vršil dne 15. t. m. shod rudarskega delavstva, ki ga je sklical akcijski odbor, sestojč iz zastopnikov vseh političnih skupin razen socijalistične. Shod je otvoril gosp. Penel, ki je protestiral proti odredbam TPD in obsodil zadržanje socijalistov, ki so pustili delavstvo na cedilu v njegovi borbi za krušno vprašanje. Zatem je podal besedo g. Turnšku, ki je kot tajnik akcijskega odbora podal poročilo o dosedanjem delovanju. Povedal je, da je akcijski odbor protestiral 20. marca t. l. proti redukciji pri rudarskem glavarstvu in še do danes ni dobil odgovora, da se je obrnil na Delavsko zbornico, ki je odklonila vsako pomoč, in končno, da so intervenirali v prid rudarjev pri vseh parlamentarnih klubih.

Kot tretji govornik je nastopil g. Miha Koren. Podčrtal je dejstvo, da ne gre za politiko, temveč za kruh, da se morajo združiti vsi rudarji brez izjeme in podpreti delo akcijskega odbora. Skliceval se je na tabelo življenjskih potrebščin in sedanje plače, rekoč, da hoče TPD iztisniti iz delavstva zadnjo kapljo krvi.

Za g. Korenom sta govorila še gg. Štruc in Flisek, na kar je g. Koren prebral in raztolmačil naslednjo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta od 4000 glav broječe množice:

1.) TPD je nedavno izdala proglas, da razveljavi do sedaj veljavno kolektivno pogodbo, ki je veljala do danes za vse rudnike pri TPD, in to, da mora TPD izplačevati svoje delavstvo vsakih 14 dni med delovnim časom in v gotovem denarju. TPD je s tem, da je razglasila ukinjenje 14dnevne plače in da stopi v veljavo od 1. aprila t. l. dalje enkratno mesečno izplačilo, kršila kolektivno pogodbo.

2.) TPD ni kršila samo kolektivne pogodbe, temveč je pogazila tudi rudarski zakon, § 206., ki določa, da se mora delavcem izplačevati vsakih

14 dni njihovih zaslužek v gotovem denarju in med delovnim časom.

3.) Rudarsko glavarstvo v Ljubljani ni storilo svoje dolžnosti, da bi ščitilo že omenjeni veljavni zakon. Akcijski odbor se obrača na vse parlamentarne klube v Beogradu, naj intervenirajo pri pristojnem ministru, da se bo upošteval zakon, § 206.

4.) Zahtevamo, da se pošlje v Trbovlje parlamentarna komisija, ki bo sporazumno z akcijskim odborom izvedla revizijo plač in določila novo kolektivno pogodbo ter ugotovila krivične redukcije delavstva in poduradništva.

5.) Zborovalci ponovno izražamo akcijskemu odboru popolno zaupanje in ga naprošamo, da nadaljuje započeto delo kar najbolj energično, dokler ne bo končnega uspeha.

Rešitev uganke

Iz rešitev, katerih smo prejeli skoro dva tisoč, vidimo, da je sestavljanje križa povzročalo mnogo preglavic. Opozorjali smo že pri razpisu ugančarskih nagrad, da naša uganke ni tako lahka, kakor se vidi na prvi bisp. Od blizu dva tisoč ugančarjev so rešili uganke pravilno samo spodaj označeni. Od teh je došlo žreb za nagrade naslednjih deset ugančarjev: 1.) Mihael Contala, čevljar v Gederovcih, pošta Rankovci (Prekmurje); 2.) Mici Kraševčeva v Mailih Češencah, pošta St. Vid pri Stični; 3.) Karel Šilih, posestnik v Podkraju, p. Velenje; 4.) Franc Ilvar v Gorenji vasi, p. Stična; 5.) Ivan Karničnik v Prekopi, p. Vransko; 6.) Franc Šilbar, krojač v Mošnjah pri Radovljici; 7.) Ignacij Ljubel, železničar v Ogečah pri Rimskih Toplicah; 8.) Albin Kramaršičeva, šivilja v Jurki vasi, p. Straža-Toplice; 9.) Stanka Pečnikova v Ogečah, p. Škofja Loka; 10.) Ivan Češek v Čanjah, p. Blanca pri Sevnici.

Gori omenjenim desetim izrečancem se bo knjiga «Od Ohrida do Bitolja» (izpod peresa prof. Melika) takoj poslala.

Popolnoma pravilno rešitev križa predstavlja prva slika, dočim je pri drugi rešitvi, ki smo jo sicer vzeli tudi za pravilno, treba zadnja dva neznaka dela (glej velikonočno številko) obrati nazaj.

Pravilno so sestavili križ: Katinka Ahlinova v Ljubljani; Franc Kuder v Sečah pri Sv. Pavlu pri Preboldu; Josipina Severjeva na Mušjavi pri Krki; Janez Rudolf v Ravnah pri St. Vidu; Avgust Pečnak v Beogradu; Franc Šilbar v Mošnjah pri Radovljici; Ivan Kutnar v Ljubljani; Jožef Miholč v Dokločevju pri Beltincih; Martin Lukač v Dolčečevju pri Beltincih; Franc Čadež v Grižah; Jožef Kuvovec v Tetovu (Južna Srbija); Franc Brus v Gorenji vasi nad Škofjo Loko; Ivan Kastelic v Griču pri Kostanjevici; Anton Vrtn v Dragatušu; Ivana Primožičeva v Ljubljani; Viktor Vrankar v Poljčah pri Braslovčah; Rado Dernač v Mariboru; Ivan Uranič v Lokah-Trbovljah; Pavel Loštrak v Rovtah; Mihael Delopst na Javorniku; Fran Leskovšek v Splitu; Fran Ravnikar na Jesenicah-Fužinah; Miroslav Jereb v Sodražici; Franjo Kolar v Slovenski Bistrici; Jera Mikličeva v Stari cerkvi; Miroslav Hanstlovsky v Kostanjevici; Marko Škof v Dragomlji vasi pri Suhorju; Jakob Turk v Brlogu pri Velikih Laščah; Stefan Pirc v Lokah-Zagorju ob Savi; Mihael Bakovnik v Hotemažah pri Preddvoru; Katinka Gašperlnova v Senčurju pri Kranju; Konrad Senčar v Spodnjih Žerjavcih pri Sv. Lenartu v Slovenskih Goricah; Anton Ješovnik v Spodnjem Dorčiču pri Sv. Trojici v Slovenskih Goricah; Josip Kavčič v Mengšu; Ignacij Ljubel v Ogečah pri Rimskih Toplicah; Pavlina Veselova v Sodražici; Mira Pirkovičeva v Celju; Ivan Vesel v Sodražici; Andrej Mesarič v

Pelicanah; Ignacij Sprajcar v Brezi pri Trebnjem; Ivan Hribernik v Lokah-Zagorju ob Savi; Maks Mavri v Studencu pri Škofji Loki; Karel Henigman v Toplicah pri Novem mestu; Leopold Barle v Gornjem Podborštu pri Veliki Loki; Stanka Pečnikova v Ogečah pri Škofji Loki; Gašper Pečnik v Gostecih pri Škofji Loki; Slavko Ajlič v Lokah-Zagorju ob Savi; Jožef Šega v Zlebiču pri Ribnici; Adolf Ivanc v Sodražici; Evgen Müller v Stražnem vrhu pri Crnomlju; Vinko Robas v Cerkljah pri Kranju; Ivan Češek v Čanjah pri Blanci; Alojzij Hočevar v Slovenski vasi pri Stari cerkvi; Vinko Pirc v Lipnici pri Podnartu; Ivo Rebolj v Mostah pri Komendi-Kamniku; Franc Plahuta v Stranjah pri Savskem Brestovcu; Ivan Krajinčič v Lokah-Trbovljah; Odpravniska pisarna, separacija Trbovlje; Leopold Gregar v Toplicah pri

Zagorju ob Savi; Slavko Pirc v Toplicah pri Zagorju ob Savi; Franc Kristof v Zemonu; Franc Kažar v Zabukovci pri Grižah; Bernard Maščen v Gračnici pri Rimskih Toplicah; Alojzij Mikola v Grobelnem; Berta Samsova v Sodražici; Filip Dimic v Vrduku (Srem); Čitalnica v Hotedršici (t. č. tajnik); Anton Janežič v Veržetu; Franc Ilvar v Gorenji vasi pri Stični; Valentin Zavrl v Komendi pri Kamniku; Ivan Klemenčič v Selci nad Škofjo Loko; Ignacij Smodiš v Veščici pri Murski Soboti; Andrej Novak v Moti pri Ljutomeru; Anton Brec v Tivolcih pri Moškanjcih; Anton Kramar v Semiču; Ivan Simončič v Podrebru pri Semiču; Anton Wölling v Ljubljani; Josip Mauser v Semiču; Josip Sraj v Topolu pri Novi vasi; Leopold Zajc v Semiču; Ivan Brenc v Cerknici; Olga Maršičeva v Braslovčah; Mihael Contala v Gederovcih pri Rankovcih; Josip Vukan v Sodražicih pri Rankovcih; Ivan Jurkovič v Ljubljani-Šiški; Franc Bačnar v Zireh; Ivan Oblak v Stari vasi pri Zireh; Janez Zagorc na Jesenicah-Fužinah; Ferdo Burkelec v Kapli vasi pri Svetem Pavlu pri Preboldu; Lojzka Tekavčeva v Vodmatu pri Mostah; Alojzij Gruden v Klancu pri Škofljici; Roman Makarovič v Studencu-Igu; Alojzij Ferenc v Veržetu; Janko Pavlinič v Veržetu; Franc Skoporc v Sabcu (Srbija); Konrad Ažman na Jesenicah; Anton Markizetti na Jesenicah-Fužinah; Janez Kržišnik v Selu pri Zireh; Janko Ravnik v Lepencah pri Bohinjski Bistrici; Janez Korenč v Ravniku pri Hotedršici; Valentin Gašperlin v Bohinjski Bistrici; Nikolaj Rozman v Bohinjski Bistrici; Jože Virč v Retju pri Trbovljah; Kristijan Zanaškar v Zagorju ob Savi; Franjo Rupnik v Dolnji Lendavi; Pavla Remšgarjeva v Ljubljani; Angela Remšgarjeva v Vodmatu pri Mostah; Ana Markuševa v Ljubljani; Janko Grašič v Ljubljani; Rudolf Mihelič v Spodnjem Kamenščaku pri Ljutomeru; Gustav Trotošek v Trbovljah; Karel Petkovšek v Planini pri Raketu; Ivan Karničnik v Prekopi pri Vranskem; Ivan Zinko v Peršetincih pri Sv. Tomažu pri Ormožu; Jozef Kraigherjeva v Ljubljani; Joško Peršak v Rumi (Srem); Pavel Zigon v Garčarjevu pri Planini; Franc Brton-

celj v Kropi; Martin Ilvar v Šmartnem pri Litlji; Franc Ris v Dražencih pri Ptuj; Josip Zagor v Novem mestu; Jakob Golob v Klečah pri Ježici; Jakob Klavžar v Ravniku pri Hotedršici; Karel Šilih v Podkraju pri Velenju; Joško J. Nagod v Beogradu; Vinko Klenovšek v Lokah-Trbovljah; Franc Krašovic v Braslovčah; Rudolf Brinar v Smarjeti pri Rimskih Toplicah; Jože Kosčev v Trbovljah; Martin Kalitk v Vašah pri Medvodah; Franc Cvetko v Dobovi; Alojzij Zabovnik v Zabukovci pri Grižah; Franc Zabovnik v Zabukovci pri Grižah; Adolf Polak v Dražencih pri Ptuj; Ana Komparetova na Vrhniki; Jakob Lampič v Zdobrovi pri Devici Mariji v Polju; Viktor Pristan v Poljčah pri Braslovčah; Maks Šubic v Gospiću; Matevž Ivanšek v Arnovih selih pri Artičah; Jože Krošelj v Arnovih selih pri Artičah; Franc Telban v Savodnju pri Gorenji vasi; Vinko Košir v Savodnju pri Gorenji vasi; Ivan Srebotnik v Družmirju pri Šoštanj; Josip Jurše v Smarju pri Jelšah; Agata Brtončičeva v Brezovici pri Kropi; Franc Verbič v Novem mestu; Joško Grošelj na Javorniku; Josip Starman v Gabrijelah pri Krmelju; Valentin Lušec pri Sv. Lovrencu nad Mariborom; Marija Marcelanova v Lazah pri Planini; Franc Vilčnik v Turnišču; Tomaž Dimc v Kuril vasi pri Jesenicah; Anton Benedičič v Brezovici pri Kropi; Franc Teršek v Mestinju pri Podplatu; Franc Reš v Mošnjah pri Radovljici; Janez Plut v Kočevju; Franc Cadež v Gorenji Dobravi pri Gorenji vasi; Mici Kraševčeva v Malih Češencah pri St. Vidu; Maks Laterner v Kotu pri Semicu; Jakob Čuš v Dornavi pri Moškanjih; Ivan Vesel v Sodražici; Franc Gregorič v Sodražici; Josip Kavčič v Klancu pri Škofljici; Albina Kramaršičeva v Jurki vasi pri Straži-Toplicah; F. Garčenko v Ptuj; Avgust Ulaga v Globokem pri Rimskih Toplicah; Juri Cestnik v Gornjem Hajdinu pri Ptuj; Stefan Trstenjak v Macincu (Medjimurje); Janko Rožaj v Radovljici; Josip Tekavc v Klečah; Josip Zupan v Spodnji Sušici pri Bizeljskem; Roza Šovićeva v Ostroznem pri Ločah; Franc Balas v Arnovih selih pri Artičah; Martin Starc v Metliki; Vekoslav Lilija v Smihlju; Alojzij Šafarič v Stanetincih pri Sv. Antonu v Slovenskih Gorah; Jakob Cijan; Franc Fernetzi v Semicu; Josip Drugovč v Artičah; Milka Martiškova v Tanči gori pri Dragatušu; Jože Trobiš na Bučki pri Krškem; Franc Zelenjak na Jesenicah; Janez Zvan v Studorju pri Bohinjski Srednji vasi; Janko Ravnik na Jesenicah; Ivan Turk v Dragi; Jakob Stržinar v Gorenji vasi; Uršula Koschierleva v Kamniku; Angela Kambičeva v Prapročah pri Semicu; Dominik Carman v Preski pri Medvodah; Marija Lahova v Središču ob Dravi; Anica Razlagova v Bačkem Petrovcu; Anton Prosenec v Lokah-Zagorju ob Savi; Berta Dominikova v Zgornji Šiški.

Št. Vida, za tajnika g. dr. Šalamun iz Ptuja in za blagajnika g. Vidovič z Brega. Zbor je tudi soglasno izrekel zaupnico strankinim voditeljem gg. Pribičeviću, dr. Zerjavu in dr. Pivku.

* **Dekleta, žene, bralke «Domovine».** Povejte vsakomur, da je laž, kar klerikaleci trdijo o «Domovini». Pridobite sosede za «Domovino» — «Domovina» od danes do konca tega leta stane le 20 Din. Naroči se z dopisnico na upravo ali pa s tem, da se na bližnji pošti izpolni splošna poloznica (stane 25 par) z našo št. 10.711 in natančnim naslovom.

* **Novi kolki.** Da se v bodoče prepreči možnost ponarejevanja kolkov, je uprava državnih monopolov sklenila, da spravi v kratkem v promet nove kolke vseh vrednosti. Novoizdani kolki se bodo znatno razlikovali od starih in bodo izdelani v več barvah.

* **Elektrarno namerava graditi pri svojem premogovniku v Krmelju g. Andrej Jakil.**

* **Izvolitev župana v Petrovčah.** Po smrti prejšnjega župana g. Antona Korena so se napredne stranke strnile v skupno fronto in pri županskih volitvah v nedeljo izvolile za župana naprednjaka uglednega posestnika gosp. Franca Teržana.

* **Neve krajevne organizacije SDS.** V petek 16. t. m. je bila ustanovljena nova krajevna organizacija SDS v **O d r a n c i h** (srez Dolnja Lendava). Pristopilo je takoj ob ustanovitvi 36 članov, pristopajo pa še vedno novi. Za predsednika je bil izvoljen ugledni posestnik g. Martin Raduha. — Dne 18. t. m. se je ustanovila nova organizacija v **D o l n j i h S l a v e č i h** (srez Murska Sobota). Podrobnejše se poročamo. — V sredo 28. t. m. zvečer se bo ustanovila nova krajevna organizacija v **P r v e n c i h** (srez Ptuj), v četrtek 29. t. m. zvečer pa istotako nova krajevna organizacija v **N o v i v a s i** (srez Ptuj). Na obeh sestankih bo navzoč tudi kot tamošnji domačin narodni poslanec g. dr. Pivko. Nadalje se pripravljajo nova krajevna organizacija v **o b e h n i S t o j n c i** pri Ptuj.

* **Na železnici je zabranjeno psovaje.** Zagrebško ravnateljstvo državnih železnic je s posebno okrožnico zabranilo glasno prepiranje, klevete in psovke na vlakih in kolodvorih. Odrejene so tudi kazni proti onim, ki bi se pregrešili proti tej odredbi.

* **Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani** ponovno opozarja vse delodajalce, da izročajo denar le proti pravilno izstavljenemu potrdilu in samo onim inkasantom, ki se izkažejo z uradnim pooblastilom, da so upravičeni za urad sprejemati denar.

* **Osebna vest.** Na lastno prošnjo je bil upokojen šef kmetijskega pododseka za ljubljansko oblast višji kletarski nadzornik g. Fran Gombač.

* **Poziv na dobra srea.** Na velikonočni petek popoldne je nastal ogenj na gospodarskem poslopju Mih. Strdina pri Sv. Antonu na Pohorju, ne da bi kdo zapazil in opozoril v hiši se nahajajočo preužitkarico ali vsaj rešil živino iz hleva. Ogenj je objel tudi hišno poslopje, na kar je šele starka zapazila nevarnost ter s težavo rešila sebe, svojo kozo in svinjo, a vse ostalo je uničil plamen. V gospodarskem poslopju se nahajajoči trije voli g. Martina Vinška, ki ima to posestvo v najemu, so zgoreli. Enako je uničil ogenj vso krmo, slamo, žito, krompir in drugo. Najemnik je namreč prezimil živino na svojem posestvu, a proti pomladi je tri vole postavil na to posestvo, da pripravi nekaj gnoja itd. Skozi zimo je varčeval s pridelki tega posestva, češ, da bo imel na pomlad vsaj enkrat od vsake stvari dovolj za seme za obe posestvi, a sedaj mu je požar uničil ne le še edine poljske pridelke, ampak tudi vprežno živino. Najemnik, ki je naš somišljenik, je mal posestnik, precej zadolžen, zato prosimo za pomoč. Krajevne organizacije SDS Vuhred, Marenberg in Sv. Anton na Pohorju.

* **Tečaj za šminkanje na Bledu.** Ob priliki zadnjega režiserskega tečaja ZKD je med drugimi gg. predavatelji predaval tudi g. Navinšek, šef lasuljarne Narodnega gledališča v Ljubljani.

pokazal udeležnikom tečaja nekaj lepih karakternih tipov ter dajal navodila, kako je treba izdelati vzorno masko na edru. Da je od prikladne in dobre maske odvisno pol uspeha se tako dobro in režirane ter podane igre, je izven vsakega dvoma. Ker se vedno bolj kaže potreba stalnega, podrobnega in intenzivnega pouka naših igralcev na podeželskih odrih baš na polju pravilnega in vzornega šminkanja, je začela ZKD s snovanjem krajevnih tečajev za šminkanje. Prvi tak krajevni tečaj se bo vršil v nedeljo 25. t. m. na Bledu. G. Emil Navinšek, ki je priznan strokovnjak na tem polju, bo naš igralski naraščaj praktično vežbal ter dal udeležnikom priliko, da se na polju šminkanja čimbolj izpopolnijo. Zato vabimo vse naše odre in dramska društva na Gorenjskem, da se tega tečaja udeležijo ter svojo udeležbo prijavijo gledališkemu odseku Sokola na Bledu. Tečaj je celodnevni ter bo prirejen v Sokolskem domu na Bledu.

* **Poslanec dr. Pivko med volitvi v Slovenski Bistrici.** V sredo 7. t. m. je krajevna organizacija SDS v Slovenski Bistrici sklicala članski sestanek ter naprosila poslance g. dr. Pivka, da na sestanku poroča o položaju. Sestanka se je udeležilo nad 60 volilcev iz mesta in okolice, zlasti veliko mladine in okoličanskih kmetov. Vršil se je v hotelu Beograd pod predsedstvom g. dr. Pučnika, ki je uvodoma iskreno pozdravil narodnega poslanca in njegovega spremljevalca g. dr. Kodermana, dalje slovenjebistriškega župana in druge. Poslanec dr. Pivko je skoraj v dveurnem govoru pojasnil politični položaj in so navzoči njegov govor sprejeli z odobravanjem. Razvila se je obširna debata o raznih vprašanih invalidskega zakona, glede okrajnih cest, glede uradov v Slovenski Bistrici, o združnem razvoju Slovenske Bistrice, o obrtnih vprašanih itd. ter so v debato posegali gg. župan Omerzu, dr. Pučnik, Feigl, Knwald in drugi. Voditeljema stranke gg. Pribičeviću in dr. Zerjavu so bili poslani brzojavni pozdravi, poslancu dr. Pivku pa je bila izrečena na zboru v posebni resoluciji iskrena zahvala in neomejeno zaupanje.

* **V Zalcu ne bo tvornice tkanin.** Dunajska tvrdka Elsinger in sinovi je kupila nekdanjo pivovarno v Zalcu, katero je nameravala preurediti v tvornico tkanin. Iz Beograda pa prihaja sedaj vest, da je bila prošnja za podelitev koncesije novemu podjetju odbita.

* **Radičevcem groze z zaporom.** Kakor poročajo iz Beograda, so prišle na dan takšne radičevske korupcije, da je računati z aretacijo radičevskih prvakov dr. Mačka, Predaveca in Pečarja.

* **Nova krajevna organizacija SDS** se je ustanovila v nedeljo 11. t. m. v **B a k o v c i h**, srez Murska Sobota. Priglasilo se je takoj 36 članov. Za predsednika je izvoljen posestnik g. Franc Kregar, za podpredsednika posestnik g. Franc Perkič, za tajnika posestnik g. Anton Ščap, za blagajnika posestnik g. Franc Lukač, za odbornike gg.: posestniki Matija Titan, Martin Tratnjak in Ivan Kos. Organizacija je sklenila, da bo sama naročila večje število tednika «Domovine» in da bo list tudi še sicer širil med pristaši. Tudi za občinske zadeve se hoče organizacija z vso vneto zanimati.

* **Ako hočeš, da bo dobra misel zmagala,** ne smeš čakati, da bo prišla pomoč sama z neba. Moraš se sam zganiti, z drugimi besedami: organizirati se moraš! Kjer še ni naših organizacij, naj se povsod pogumni može odločijo in pišejo za nasvet in pomoč na Tajništvo Samostojne demokratske stranke za ljubljansko oblast v Ljubljani, za mariborsko pa v Mariboru.

* **Niko Lenček** † Notar v Škofji Loki g. Niko Lenček je te dni nenadoma preminul v 68. letu starosti. Pokojnik izvira iz znane premožne Lenčkove družine na Blanci pri Sevnici. Užival je glas mojsterskega strelca in lovskega strokovnjaka v najširših krogih. V političnih zadevah je bil vedno miren, vendar pa odločen naprednjak. Dokler je bila v mestnem občinskem svetu še napredna večina, je bil mnogo let mestni župan, ki je posebno gledal na gospodarsko povzdigo in oplešanje mesta. Bil je tudi med ustanovitelji Okrajne

DOMAČE NOVOSTI

* **Ali ste že vposlali nove naročnike?** Ali ste že izpolnili rumeno dopisnico, ki je bila priložena ob Veliki noči, in jo poslali naši upravi v imenu novih naročnikov? Ako niste, storite to takoj! Kdor ima še od prej zeleno, rdečo ali drugo dopisnico za nabiranje naročnikov, naj jo istotako izpolni in pošlje. Moč «Domovine» je v ljudstvu, ki jo ima rado in ji zaupa, ker je naš list pošten. Zdej, ko jo napadajo, jo morajo prijatelji braniti. Nobena slovenska hiša ne sme biti brez «Domovine»!

* **Kralj v Sarajevu.** Kralj Aleksander je v nedeljo zvečer v spremstvu ministra dr. Srškića, prvega adjutanta generala Hadžića in dvornega maršala Damjanovića odpotoval v Sarajevo, kjer ostane več dni.

* **Člani Vodnikove družbe** se sprejemajo še do 15. maja. Naj poverjeniki store svojo dolžnost. Vsak, ki narodno misli, mora biti član Vodnikove družbe. Članarina je tako neznatna, da jo vsakdo zmore. Knjige bodo s prvovrstno vsebino.

* **Dva izvirna romana iz domačega življenja** prinaša zdaj «Domovina». Shranite vse številke, da jih boste lahko posodili novim naročnikom, ki jih boste pridobili.

* **Velik sreski zbor SDS v Ptuj.** V nedeljo 18. t. m. se je vršil v Ptuj velik sreski zbor SDS, ki je pokazal, kako nevdržno raste moč organizacije SDS. Dvorana Narodnega doma je bila natačeno polna delegatov iz vsega sreza in še zunaj na hodnikih so se gnetli zborovalci, ki niso več dobili prostora v dvorani. Udeležba se je cenila nad 300 oseb. Na zboru je med splošnim odobravanjem govoril narodni poslanec g. dr. Pivko o političnem položaju. Po zboru se je vršil občni zbor sreske organizacije, na katerem je bil izvoljen za predsednika sreskega odbora g. doktor Fermeve iz Ptuja, za podpredsednika g. Musek iz

hranilnice in posojilnice in ostal do svoje smrti delaven član nadzornega sveta. Blag mu spomin!

* **Ivana Begova** † Dne 15. t. m. je preminula v Ljubljani ga. Ivana Begova, rojena Praprotnikova, soproga g. Ante Bega. Pokojnica je bila hči zaslužnega pisatelja pokojnega Andreja Praprotnika ter je učiteljvala v Velikih Laščah in Postojni, zadnjih 16 let do upokojitve pa na dekliški šoli pri Sv. Jakobu v Ljubljani. Bila je vedno odločno naprednega mišljenja. Do boleznij je sodelovala pri raznih narodnih društvih. Blag ji spomin!

* **Kako je štedil St. Radić kot minister.** Stepan Radić je bil pet mesecev minister in v tem času se je neprestano vozil na shode s posebnim salonskim železniškim vagonom, ki mu je bil brezplačno na razpolago. Samo v Zagreb se je peljal najmanj 28krat in tolikokrat tudi nazaj v Beograd. Ker je imel njegov salonski vagon 50 sedežev in se za en sedež mora računati najmanj po 300 Din, je ena vožnja v Zagreb veljala 15.000 dinarjev, 56 voženj v Zagreb in nazaj v Beograd pa je veljalo državo 840.000 dinarjev. Ker je vagon moral čakati na Radića in zaradi tega z vožnjo ni mogel zaslužiti ničesar, so stroški za Radićevo izlete prekoračili gotovo milijon dinarjev. Vse to pa plačujejo kmetje z davki.

* **Zbori krajevnih organizacij SDS v ljubljanski oblasti.** V soboto 24. t. m. bo plenarna seja krajevne organizacije SDS v Sodražici, pomnožena z delegati iz Ribnice in Loškega potoka. Poročal bo g. dr. Stane Rape. Istega dne bo redni letni občni zbor krajevne organizacije SDS v Spodnji Šiški, kjer bo poročal g. dr. Dinko Puc. Dalje bo še redni letni občni zbor ob osmih zvečer v Krškem v prostorih g. Jermana. Poročal bo ravnatelj g. Jug. V nedeljo 25. t. m. bo redni letni občni zbor krajevne organizacije SDS v Starem trgu ob osmih zjutraj v gostilni g. Benčine. Poročal bo g. dr. Stane Rape. Istega dne se bo vršil tudi redni letni občni zbor ob treh popoldne v Loškem potoku. Poročal bo g. dr. Stane Rape.

* **«Brezalkoholna Produkcija», Ljubljana, Poljanski nasip 10/7, pošlje vsakemu naročniku «Domovine» zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo vam žal!** 52

* **Smrtna kosa.** Preminul je v Ljubljani po dolgem bolehanju znani kavarnar g. Štefan Miholič. Pokojnik je bil v Ljubljani splošno znana osebnost. Po mišljenju je bil odločen narodnjak in zvest pristaš naše stranke. Dolga leta je bil navdušen član Sokola, narodna društva so imela v njem vedno zanesljivega podpornika. — V Stražah je umrl 62letni posestnik Jože Dremelj. Bil je mož poštnjak. — V Idriji je preminul g. Andrej Mačkovič, oče g. inž. Janka Mačkoviča v Ljubljani. — Pred kratkim je umrl uradnik Prekmurske banke v Murški Soboti gosp. Karel Titan. Padel je kot žrtev sušice. — V Rakičanu pri Murški Soboti je pred kratkim umrl posestnik in čevljar g. Adam Gorza, ki je užival med vaščani velik ugled kot vaški zvezdoslovec in vremenski prorok. — V Mokronogu je umrl g. Jakob Mejak, sodni sluga v pokoju, oče gosp. Rudolfa Mejaka, postajenačelnika v Zagorju ob Savi. — V Metliki je umrl najstarejši, 91letni meščan g. Josip Kopinič, oče tamošnjega gostilničarja, občinskega svetovalca in našega odločnega pristaša g. Julija Kopiniča. Bil je pri vojaki 12 let kot orožnik, sodni sluga in dacar. Svoje otroke je vzgojil vse kot odločne naprednjake. Kako ga je spoštovala Metlika, je pokazal njegov pogreb, ki se je vršil ob ogromni udeležbi. — Blag jim spomin!

* **Visok vojaški dostojanstvenik v Prekmurju.** Te dni se je mudil v Prekmurju general Uzun-Mirkovič, komandant savske divizije iz Zagreba, ki je inspiciral garnizije v Dolnji Lendavi in Murški Soboti.

* **Zvestoba do groba.** Iz Št. Janža pri Zibiki nam pišejo: V obče znani kmetski hiši Drogenkovi sta ležala 11. t. m. stari oče Jože Drogenin in njegova žena skupaj na mrtvaškem odru. Skupaj sta prenašala 63 let zakonski jarem. Oče so bili stari 86, mati pa 80 let. Res redek primer:

skupaj v življenju, skupaj na mrtvaškem odru in skupaj drug poleg drugega v grobu. Naj počivata v miru!

* **Spomenik padlim Jugoslovenom v Olomucu.** Pripravljalni odbor za postavitve spomenika padlim Jugoslovenom v Pragi je izdal proglas, v katerem opozarja, da je v Češkoslovaški v 340 grobiščih pokopanih nad 15.000 Jugoslovenov, ki so v vojni dobi umrli na ozemlju češkoslovaške republike. Odbor predlaga, da se zemeljski ostanki prenese v skupno grobnico v Olomucu in se jim tam postavi dostojen spomenik, ki naj bi bil tudi izraz hvaležnosti za izkazano spoštovanje onim Čehoslovakom, ki so padli v Jugoslaviji.

* **Požar.** Te dni je pri upokojenem železniškem čuvaju, 50letnem Matevžu Marnu v Gradcu pri Litiji nastal ogenj, ki je uničil hišno poslopje, svinjski hlev in malo drvarnico. Marn je zavarovan za 10.000 dinarjev. Ogenj je prišel iz peči skozi dimnik v slamnato streho.

* **Požar v Račah.** Te dni je nastal v Račah pri posestniku Jožetu Pipenbaherju požar, ki je uničil gospodarsko poslopje. Raški gasilci so z velikim trudom omejili ogenj, da ni upalil sosednega s slamo kritega poslopja.

* **Požar.** Iz Šenčurja nam pišejo: Dne 14. t. m. je iz neznanega vzroka nastal pri tukajšnjem posestniku Antonu Krtu, p. d. Koparcu, požar. Domače gasilno društvo je bilo takoj na licu mesta ter omejilo ogenj. Na pomoč so prispela sosednja gasilna društva Voklo, Luže, Preddvor in Velesovo.

* **Nesreča s puško.** V Bolečki vasi pri Ptujski gori je kmet Gajšt prinesel nedavno proti mraku izposojeno lovsko puško nazaj. Ko jo je pregledoval, je opazil, da je ena cev še nabita. Hotel je odstraniti patrono, kar pa ni šlo. Zato je puško spet sklenil nazaj. V tem hipu je počil strel, zarjavela patrona se je sprožila. Nesreča je hotela, da je ravno v tem trenutku vstopila v hišo njegova 20letna hči. Pri vratih jo je zadel strel v trebuh in v 15 minutah je bila žrtev nepredvidnosti.

* **Zagonetna smrt.** Te dni je umrl posestnik Vereš iz Berkovcev v Prekmurju. Dva dni za njim je umrl tudi njegov oče, dva dni za očetom pa še njegova mati, tako da so imeli v obitelji tri pogrebe v enem tednu. Pokojnik je bil tudi občinski gerent in zastopnik neke zavarovalne družbe. O njem in njegovi smrti se širijo po Goriškem kaj čudni glasovi, češ, da ni umrl naravne smrti, ampak da so ga zastrupili.

* **Čudna najdba.** Pod svojim kozolcem na draveljskem polju pri Ljubljani je našel posestnik Pirnat velik zavitek raznega otroškega perila. Perilo je bilo oprano in ga je tam skrnil brčkone kak tat, da ga ob ugodnejši priliki odnese. Perilo je Pirnat izročil policiji.

* **Redek primer.** Iz Krške vasi nam pišejo: Dne 16. t. m. je zlegla pri Antoniji Menčakovi kokoš tri jajca v enem dnevu, in sicer enega ob 10. uri popoldne, dva pa istega dne okrog 5. ure popoldne v presledku petih minut. Vsa tri jajca so bila normalna.

* **Težka nesreča.** Iz Št. Ilja v Slovenskih goricah nam pišejo: Letos bomo imeli birmo. Pridno že suajizo cerkev, da sprejme birmance in škofa v svečani opravi. Tudi zidarji so na delu. Pa se je zgodila težka nesreča. Na ogrodju je bila podnožna deska premalo pritjena, udrla se je in dva delavca sta padla na tla, dočim se je tretji z naglim prijemom viseče vrvi rešil. Eden padlih delavcev je bil opasno ranjen; počila mu je lobanja in zlomljeni ima obe roki. Ta je bil prepeljan v mariborsko bolnico. Drugi ranjeni delavec se zdravi doma. Ko je zakrivil nesrečo?

* **Mrtvec v ognju.** V Fužinah v Gorskem kotaru je ležal na mrtvaškem odru 75letni kajžar Blaž Kozlarič. Zaradi iskre iz lokomotive se je vnela slamnata streha in v trenutku je bila vsa kajža v plamenu. Že močno ožgano truplo mrliča so komaj rešili iz plamenov.

* **Kap ga je zadela v gostilni.** Te dni je v gostilni Hranilovič v Metliki jedel in pil kmet Pušič iz Bušinjne vasi. Pri jedi je naenkrat omahnil na mizo. Navzoči so mislili, da se je zadušil. Kmalu

je prišel zdravnik dr. Matjašič, ki je ugotovil, da je Pušiča zadela kap.

* **Na policiji ga zadela kap.** V nedeljo dopoldne je zabeležila ljubljanska policijska direkcija čuden dogodek. Iz enoletnega zapora, ki ga je predsedel v ljubljanski jetnišnici, je prišel 44letni Lovrenc Kavčič, že 21krat kaznovani kokošji tat, doma od Sv. Ane nad Tržičem. Preden bi stopil v svobodo, je moral oditi iz ječe v spremstvu jetniškega paznika na policijsko direkcijo. V sobi kriminalne razvidnice pa je Kavčiču postalo nenadoma slabo in odgovoril je na vprašanje uradnika, kaj mu je, da ga boli želodec. V tem hipu pa je že zdrknul na tla, težko zasopel in obležal mrtev. Zadela ga je srčna kap.

* **Dve slaboumni ženski izginili.** Iz Koc pri Kočevju je pred nekaj dnevi pobegnila 64letna Magdalena Dragarjeva. Baje je nameravala obiskati svojega sina, ki se nahaja v Avstriji. — Druga ubežnica je 62letna Marija Kovačičeva, žena cerkovnika iz Dolge vasi, ki se je odstranila od svojega moža pred nekaj dnevi pred ljubljanskim kolodvorom in jo od tedaj pogrešajo. Obe ženski sta slaboumni.

* **Otroško truplo v greznici.** Pri čiščenju greznice gostilne Josipa Zužlja v Rajhenburgu so našli trupelce 8 do 12 mesecev starega otroka, ki je imelo prebito lobanjo. V Zužljevi gostilni se je zglasila pred kratkim okrog 25letna tuja hrvatsko govoreča ženska, ki je imela v naročju dete. Brčkone je ta morilka svojega otroka.

* **Tatovi v Beli Krajini.** Iz Črnomlja nam pišejo: Na Maverlenu pri Črnomlju so se vtihotapili neznani tatovi v neko hišo, pobrali več denarja in obleke ter jo zopet odkurili. Domači so spali v drugi sobi, pa jih niso čuli. Suknjo in nekaj denarja so našli drugega dne na cesti, ki vodi v Miklarje. Znaki kažejo, da so morali biti to neki drvarji. — V Zajčjem vrhu pri Črnomlju se je podnevi, ko je bilo vse na polju, pritihotapil nekdo v hišo g. Majerleta in pobral nekaj masti ter pol vreče moke. Izginil je brez sledu. Brčkone je bil tat neki delavec, ki dela v gori.

* **Nevaren ptič prijel.** Studenski orožniki so izsledili nevarnega vlomilca Rudolfa Tarkuša iz Studene, ki je izvršil v Limbušu in Pekrah več vlomov. Tarkuša so skupno z njegovo ženo izročili mariborskemu okrožnemu sodišču.

* **Slovenec okraden v Črnomercu pri Zagrebu.** Karel Tovarnik iz Celja je prenočil te dni v neki gostilni v Črnomercu pri Zagrebu. V isti sobi je spal tudi neki Leopold Herman. Ko se je Tovarnik prebudil, Hermana ni bilo več v prenočišču. Z njim pa je izginila tudi Tovarnikova listnica, v kateri je imel 1800 dinarjev, ter njegova žepna ura in delavska knjiga.

* **Grozna najdba.** V Beogradu je našel na dvorišču neke hiše učitelj Jeremija Marinković trupli dveh oseb srednje starosti, ki sta bili zakopani komaj nekaj pedit pod površino zemlje. Ker se je meso še držalo kosti, sta bili trupli zakopani najbrž šele pred par meseci. Najbrž je bil izvršen zločin.

* **Velik požar v Srbiji.** V Novem Selu pri Kruševu je nastal te dni velik požar, ki je uničil 29 hiš z vsem živežem in številno živino ter zahteval tudi človeških žrtve. Štiriletni deček je našel smrt v plamenu, njegovi starši pa so močno obžgani in je malo upanja, da ostanejo živi.

* **Zlikovci.** Okrajni zastop ptujski ima posajeno sadno drevje ob okrajnih cestah. Letos je posadil nanovo 250 sadnih dreves. Zlikovci pa vsako leto poškodujejo drevesa, osobito nanovo posajena, na ta način, da jim polomijo vrhe, jih prelomijo po sredini ali izrujejo, nekatere pa celo pokradejo. Dne 15. marca so bila polomljena tri novo nasajena drevesa na okrajni cesti Ptuj-Maribor med 4. in 5. kilometrom. Dalje je bilo dne 13. marca polomljenih deset dreves na okrajni cesti Ptuj-Zavrč med 5. in 6. kilometrom; eno drevo je bilo izruvano in odnešeno. Istotako so bili pokvarjeni novo napravljene kašipoti. Okrajni zastop krivcevi ni mogel dobiti v roke. Gotovo pa so le-ti nekaterim ljudem znani. Da dobi krivce in jih dovede zasluženi strogi kazni, razpisuje zastop nagrado od 50 do 100 Din vsakomur, ki

naznani pravega krivca, katerega je prijaviti na okrajni zastop v Ptuj.

* **Fant zastrupil dekleta.** V Sorki pri Zaleu je 24letni Vasle imel že dalje časa ljubavno razmerje s Pušakovo hčerko iz Ponikve. To razmerje ni ostalo brez posledic in pred kratkim je povedalo dekletu fantu, kaj se je zgodilo. Fant je na to obvestilo povabil dekleta na sestanek k Cesarjevi žagi v Sorki, češ, da se bosta pomenila, kaj bosta napravila in kako bosta zadevo uredila. Ko sta se sestala, sta se na videz pobotala in ko sta se vračala roko v roki domov, je ponudil fant dekletu neke bonbončke. Dekle jih je vzelo in pojedlo. Toda fant ji je dal strupa. Postalo ji je nenadoma tako slabo, da se je komaj privlekla do prve hiše, kjer je povedala, kaj se je z njo zgodilo. Dekle je v silnih mukah umrlo čez nekaj ur, fanta pa so aretirali in je spričo izpovedi deklice priznal svoj strašen zločin.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

PISMO IZ ŽIROV.

Žiri, aprila.

Predavanje o alkoholizmu v nedeljo je bilo zelo zanimivo. Predavatelj g. Jos. Lindič je vsestransko temeljito obdelal to pereče vprašanje, ki najgroznejše ogroža naše zdravje in premoženje. Predavatelj je dokazoval v številnih strašnih posledice češčenja malika alkohola. Skioptične slike so predavanje izpopolnjevale. Navzoči, katerih je bilo nad 350, so z zanimanjem sledili izvajanjem ter z živahnim ploskanjem odobraval lepe nauke, katere je dajal govornik, ki je opisal tudi, kako se napravi brezalkoholni mošt, ki ostane vse leto redilen in sladek; pokazal je pipe in priprave te vrste. Dopoldne je predaval tudi v šoli.

Ustrelil se je neki tukajšnji stražnik finančne kontrole. Bajše so mu napravili preiskavo, kar si je vzel tako k srcu, da si je končal mlado življenje.

Roparski napad je hotel izvršiti v Žirovskem vrhu pri nekem starčku mlad fant, ki je bil že pred kratkim v slični preiskavi, pa je bil zaradi pomanjkanja dokazov izpuščen. Sedaj pa so ga spoznali kljub temu, da je prišel maskiran.

Dne 8. maja t. l. bo v Sokolskem domu predavanje s filmskimi slikami o snovi, kako naj živim. Udeležite se ga polnoštevilno!

NOVICE IZ ŠMARJA PRI JELŠAH.

V začetku aprila.

Najboljšo cerkveno pevko, hčerko tukajšnjega organista, so na veliko soboto morali odvesti v opazovalnico; omračil se ji je um.

Tukaj službujoči davčni praktikant g. Matija Vrečar, ki je bil zelo priljubljen, je izvršil, kakor že poročano, samomor. Kolikor se dá sklepati, ga je privedla do tega obupnega koraka nesrečna ljubezen.

Sokolsko društvo namerava ustanoviti svojo godbo na pihala, kar je vse pohvale vredno. Vodstvo prevzame agilen in za godbo vnet gosp. Ropret. V nedeljo smo imeli priliko slišati godbo iz Laškega, ki je pod njegovim vodstvom dosegla velikanski uspeh. Tudi dramski odsek obljubuje gledališko predstavo. Ker že več časa ni bilo nobene igre, nas to še posebno veseli.

Nadalje nam obljublajo temeljito popravilo grozno zanemarjene farne cerkve. Vse dela na zboljšanju razmer.

V našem okraju razsaja španska influenza. G. dr. Lorgér ima silno mnogo posla.

V kratkem se bo poročila gdč. Slava Ferlinčeva, zvesta in marljiva članica našega Sokola, hčerka skrbnega načelnika tukajšnjega okrajnega zastopa.

H koncu priporočam vsem Šmarčanom, da pristopijo k Vodnikovi družbi, katere poverjenstvo za naš kraj je prevzel g. dr. Josip Šašel, predstojnik tukajšnjega sodišča.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Hiter odgovor.

Gost: «Gospod natakarkar, plačam.»

Natakarkar: «Kaj imate?»

Gost: «Juha s tremi muhami in enim lasom.»

Natakarkar: «Juha stane tri dinarje, muh in lasu pa Vam ne bom računal...»

Tako je.

Sodnik: «Zakaj ste ukradli srebrno žlico?»

Tat: «Zato, ker ni bilo zlate...»

V šoli.

V šoli je govoril katehet o molitvi in vprašal končno malega Jurčka: «Ali molite pri vas pred jedjo in po jedi?»

Jurček molči.

«No,» ga je silil katehet, «ali spregovori tvoj oče pred jedjo kako božjo besedo?»

«Seveda,» se je razveselil malček, «skoro vsak dan pravi moj oče: „Moj Bog, kako ta juha smrdi po gnojnicah!“»

Oj, ta telefon!

Na sodišče pride gospod Požar in prosi, da bi se mu njegovo ime izpremenilo, ker ima s sedanjim vedno mnogo sitnosti.

Sodnik oporeka, da ni nikakega povoda, saj je Požar vendar lepo slovensko in pošteno ime.

«To že,» pravi nezadovoljnež, «toda kadar sem pri telefonu, že stoji čez pet minut vse gasilno društvo pred mojo hišo.»

«Kako to?» ga vpraša sodnik.

«Pri telefonu se moram vendar javiti: „Halo, tukaj Požar!“»

Junak.

Janezek in njegov mlajši bratec Jurček sta šla skozi gozd, kar se jima je prikazal dolgouhi zajec.

Jurček se je spustil v jok, Janezek pa ga je začel tolažiti: «Bodi no tih, strahopetec! Tega se vendar ne boj, ker lahko midva njega pojema, ne pa on naju...»

Težko vprašanje.

Gost (vpraša natakarkarja): «Koliko živih muh imate v Zagrebu?»

Natakarkar: «Tega vam pa vendar ne morem povedati.»

Gost: «Za tri vem gotovo, da niso več žive, ker so tukaj v juhi...»

Listnica uredništva

Središče. Iz katerega kraja je dopis za Popotnikovo torbo?

Pristava. Dopis iz Kupetine je bil objavljen pod rubriko Iz popotnikove torbe. Kar prejmemo od Vas, vse objavimo. Ako je pomanjkanje prostora, pridejo kakšne stvari, ki se dajo odložiti, pozneje na vrsto. Nekatero Vaše stvari pridejo tudi med tedenske novice. Voščila srezke organizacije nismo prejeli.

Koprivnik. Ni jasno, kaj hočete z dotično dogodbico.

Selnica ob Dravi. Po novem tiskovnem zakonu tožljivo, zato ne objavimo.

Ojstrica pri Dravogradu. Žal, je proti tiskovnemu zakonu. Poročajte nam o navadnih dnevnih dogodkih!

F. N., Radovljica. Na vrsto bo prišlo. Kedar, pa ne moremo reči.

Kozji vrh pri Prezidu. «Zlatarjeva Zoika» pride na vrsto. Potrpite!

Dob pri Domžalah. Dopis je, žal, proti novemu tiskovnemu zakonu, zato ga ne moremo priobčiti.

Ključarovci pri Sv. Tomažu. Dopis, ki smo ga nedavno prejeli, je, žal, nemogoče priobčiti, ker je proti tiskovnemu zakonu. Prosimo vas, da nam večkrat poročate o domačih dogodkih.

Sv. Peter v Savinjski dolini. Žal, ni v skladu s tiskovnim zakonom.

Dopisnikom v prleškem narečju. One, ki nam pišejo večkrat v prleškem narečju, prosimo, da pišejo razločno in jasno, ker se sicer ne dá razumeti.

Bloke. Žal, proti tiskovnemu zakonu.

Nova Oselica. Vaše notice nismo prav razumeli.

Žiberšče. Dopis je proti tiskovnemu zakonu.

Sv. Tomaž pri Ormožu. F. Č. One dopisnice Vam nismo poslali, ker jo rabimo.

Sejanci. Povest «Mora» bo objavljena. Potrpite!

Grič pri Kostanjevici. Št. 18 iz leta 1924. se ne dobi.

Zgornja Rečica pri Laškem. Griže. Žal, nasprotuje novemu tiskovnemu zakonu.

Slovinci v Južni Srbiji. Velikonočne pozdrave smo, žal, prejeli prekasno.

Kar je že dedom in roditeljem pomagalo, to bo pomagalo tudi Vam! Elsa flujd, da, samo «Elsaflujd!» To že skozi 27 let priljubljeno domače sredstvo s svojo mnogokratno uporabo odznotraj in odzunaj kot ublažitelj bolečin! Umivanje in drgnjenje z Elsaflujdom krepi in jača Vaše telo, stori Vas zmogljive kljubovati prehlajenju in Vam pripravlja užitek. En sam poizkus je izpreobrnil mnoge, ki niso hoteli verovati in jih privedel, da iz hvaležnosti še dalje priporočajo Fellerjev «Elsaflujd». Tudi Vi boste storili isto, ako naročite za poizkus 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici za 63 Din ali da Vam pride še ceneje: 12 dvojnatih ali 4 velike specialne steklenice za 99 Din pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju v Stubičji Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

MALI OGLASI

61

Kot nagrada

ново dvokolo ali sportni voziček!

Kdor kupi ali posreduje, da proda podpisana tvrdka 10 novih dvokoles ali otroških vozičkov v letošnjem letu, dobi kot nagrado novo dvokolo, kompletno z angleško pnevmatiko, ali otroški sportni voziček. — Zahtevajte cenik! — Prodaja tudi na obroke. — Največje skladišče dvokoles, otroških vozičkov in pnevmatike. — «Tribuna», F. B. L., tovarna dvokoles, otroških vozičkov in delov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Stole

63

vseh vrst, kakor tudi zaklopne vrtno stole in mize dobite najbolje in najceneje pri tvrdki

Jakob Pučko
Budino, Ptuj.

Resni kupci, plašite po cenik!

KOLESA

kupite najbolje pri tvrdki

in vse potrebščine

OSRAM
žarnice

EXCELLA
šivalni stroji.

J. GOREC

Ljubljana, Dunajska cesta 1 v palači
Ljubljanske kreditne banke in Gospo-
svetska cesta 14 v hiši gostilne Novi svet.

Kaj pravite na to?

ako se pogledate v ogledalo in Vam začne Vaš obraz in lasje delati skrbi. Za pravo nego Vaše polti, Vašega obraza in Vaših rok ter za popolno nego las dobite dva preizkušena proizvoda. Poznava!ci pravijo: od dobrega najboljši! I. Feller-

jeva prava kavkaška Elsa pomada za obraz in kožo čuva mladost in lepoto ter je najmočnejšega delovanja zoper pege, sojedce, nečisto polt, rdeče in hrapave roke. Z redno masažo se odpravijo tudi gube z obraza. II. Fellerjeva močna pomada za lase odstranjuje prhljaj, preprečuje izpadanje las in prerano osivelost, krhke lase napravi mehke in voljne. Cena obeh pomad je enaka. Za poizkus dva lončka od ene vrste ali po en

lonček od obeh vrst Elsa pomad že obenem z zavojnino in poštnino za 38 Din, vendar samo proti naprej poslanemu denarju, ker je po povzetju poštnina za 10 Din višja; Naročila nasloviti: lekarnarju Engenu V. Fellerju v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska. Posamezne steklenice Elsa-fluida se dobe v lekarnah in sorodnih trgovinah ob zalžanih cenah 99 9 Din.

Došla je velika množina lepih štofov, kamgarnov in drugega manufakturnega blaga po zelo ugodnih cenah pri **Mihajlo Šapuh, Škofja Loka, Spodnji trg.** 67

Ivan Kravos, Maribor
Aleksandrova cesta št. 13

Zaloga vsakovrstnih usnatih torbic in kovčkov, gamaš, nahrbtnikov, oprem za konje, kakor tudi pritiskin. Kovčki za vzorce in potaiko se izvrše natančno po naročilu v lastni torbarski delavnici na Štomškem trgu št. 6. 63 a

Višji deželnosodni svetnik vpok.
dr. Ivan Modic
je otvoril svojo
odvetniško pisarno
v Ljubljani, Gradlišče št. 10
poleg Dramskega gledališča 61

Tukaj! Tukaj! Notri v tej knjigi stoji zapisano, da kupite v trgovini 34 **Ant. Savnika v Skofji Loki** najbolje in najceneje vsakovrstno **manufakturno blago**
Ako se niste poskusili, pridite in prepričali se boste. Oddajenim pošljem vzorce na ogled za 8 dni, ilustrirani cenik z več 100 slikami pa popolnoma zastonj.

Občinska hranilnica
v Ljutomeru 60
je pričela s 1. aprilom 1926. poslovanje v tekočem računu ter daje posojila in sprejema vloge v tekočem računu kar najugodnejše. Poleg tega sprejema vloge na vložne knjižice in daje hipotekarna in menična posojila kakor do sedaj.
Občinska hranilnica v Ljutomeru posluje od 1. aprila 1926. naprej za stranke vsak dan razun ob nedeljah in praznikih.

J. STJEPUŠIN
S I S A K
priporočila 69
boljše tamburice, strune, partiture, sole in ostale potrebščine za vsa glasbila
Odlitkovani na pariški izložbi
Ceniki franco

Poravnajte naročnino!

Gospodinje, šivilje, obrtniki!
Do sedaj neprekosljivi
KÖHLER z 10 letnim jamstvom
šivalni stroji
se dobe v najmodernejših opre mah za rodbino, šivilje, krojače in čevljarie pri tvrdki
Iv. Auerhammer 28
Ljubljana, Kolodvorska ulica 3.
Prodala se tudi na obroke.

Najtrpežnejše strešno kritje!
Združene opekarne, d. d. v Ljubljani
proj VIDIC-KNEZ, tovarne na Viču in Brdu
audijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljša preizkušene modele strošnikov, z eno ali dvoma varovama, kakor tudi bobrovec (biber) in
zidno opeko.
Stekleni strešnik stalno na zalogi.
Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba!
Miklošičeva c. 13

Telefon šte v. 16. Ustanovljena leta 1889. Poštni ček 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)
Stanje vložnega denarja nad 200 milijonov dinarjev.
LJUBLJANA
Prešernova ulica
Stanje vložnega denarja nad 800 milijonov kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšem obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi, cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.